

95 éves a Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium (1917-2012)

Jubileumi emlékkönyv

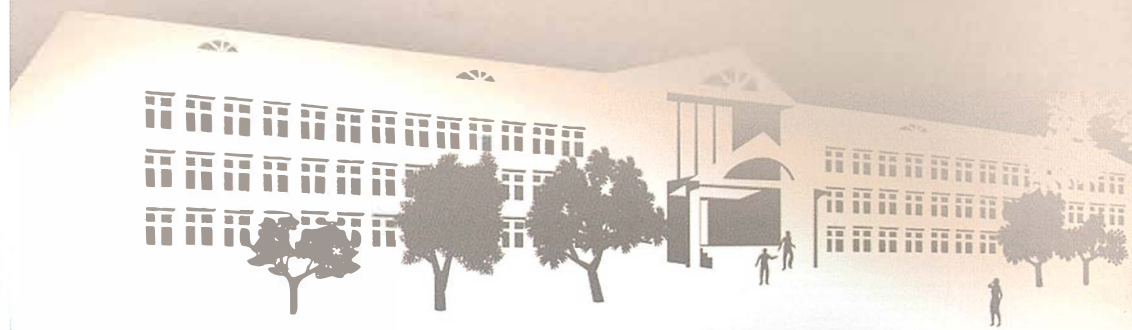
Geduly Henrik, (+1937) nyíregyházi evangélikus püspök **1917**-ben alapította Nyíregyháza első leánygimnáziumát, egyik jogelődünket. Az iskolának saját épülete nem volt, így pár évvel később egy Széchenyi utcai épületbe költözött az egykori malom helyére, majd **1935**-ben a Jósa András utcában megépült a gimnázium új otthona, **1948** után (az iskolák államosítását követően) az intézmény a Zrínyi Ilona nevet vette fel. **1960**-tól indítottunk nyelvi tagozatos osztályokat. Az iskola iránti érdeklődés miatt az **1997/98**-as tanévtől felmenő rendszerben ötosztályosakká váltak az évfolyamok. A **2000**. évben a gimnázium csatlakozott az Arany János Tehetséggondozó Programhoz...

95 ÉVES A
ZRÍNYI ILONA GIMNÁZIUM
ÉS KOLLÉGIUM

95 ÉVES A
ZRÍNYI ILONA GIMNÁZIUM
ÉS KOLLÉGIUM

**95 ÉVES A
ZRÍNYI ILONA GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM**

Felelős kiadó:
Huszárné Kádár Ibolya

Szerkesztő:
Kobzos István

A borítót tervezte:
Sipos László

Tördelés, nyomdai előkészítés:
Szőke Ottó - IMI Print Kft.

Nyomdai munkák:
IMI Print Kft. - Digitális- és ofszetnyomda
www.imiprint.hu

Felelős vezető:
Nagy Imréné

TARTALOMJEGYZÉK

Beköszöntő helyett	7
Öregfiúk kézilabda mérkőzése.....	9
Ünnepi közgyűlés	11
Iskolatörténeti kiállítás.....	40
Zrínyis Akadémia előadásai.....	43
Zrínyis Galéria kiállításai	52
Zrínyi 95 - Jótékonyági bál.....	55
Zrínyis gála	57
Akiktől búcsúzunk	59

HUSZÁRNÉ KÁDÁR IBOLYA, A ZRÍNYI ILONA GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM IGAZGATÓJÁNAK KÖSZÖNTŐJE

„Ha például délután négykor érkezel majd, én már háromkor elkezdek örülni. Minél előrébb halad az idő, annál boldogabb leszek. Négykor már tele leszek izgalommal és aggodalommal; fölfedezem, hogy milyen drága kincs a boldogság. De ha csak úgy, akármikor jössz, sosem fogom tudni, hány órára öltöztessenem díszbe szívemet... Szükség van bizonyos szertartásokra.”

KEDVES VENDÉGEINK, BARÁTAINK, ZRÍNYISEK!

A Kisherceg igazsága okán gyűltünk ma össze, hogy örüljünk egymásnak, s hogy tisztelegjünk 95 éves iskolánk előtt. Mert nem csak az egyéneknek, a családoknak, hanem a társadalmi kisközösségeknek is szükségük van rítusokra.

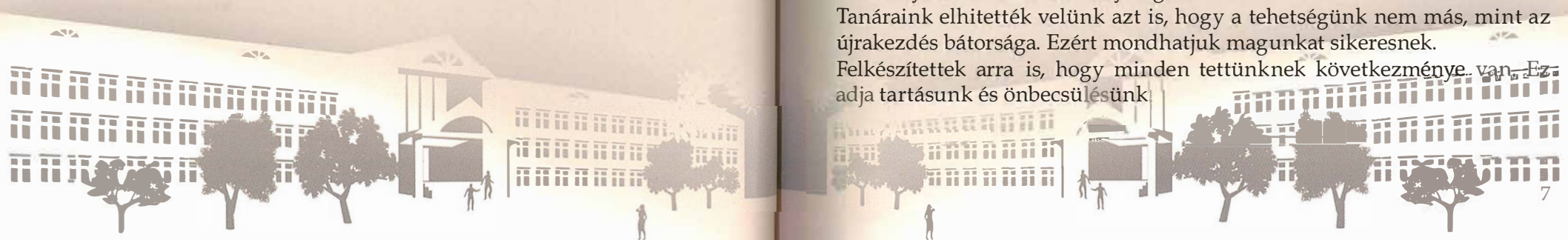
Zrínyisnek lenni kegyelmi állapot: boldogan ismerünk egymásra hivatalokban, büszkén emlegetjük tudósainkat, művészeinket, közéleti szereplőinket. Családok immár negyedik - ötödik generációjuk nevelését bízzák ránk. Ugyanazt a nyelvet beszélve, ugyanazon etalonokat hordozva segítjük egymást szinte határtalanul.

Melyek is ezek az alapértékek, amelyek majd egy évszázad távlatából sugározzák a megtartó erőt?

A nagy generáció – akiktől én is tanulhattam – nem meggyőződéseket erőltetett ránk, hanem kíváncsiságot ébresztett bennünk. Ezért lettünk autonóm lények, önazonos személyiségek.

Tanáraink elhitették velünk azt is, hogy a tehetségünk nem más, mint az újrakezdés bátorsága. Ezért mondhatjuk magunkat sikeresnek.

Felkészítettek arra is, hogy minden tettünknek következménye van. Ez adja tartásunk és önbecsülésünk

A legfontosabb talán mégis az, hogy a Zrínyi az értelmi tudás mellett megtanította az érzelmi tudást: hogy egymásra figyelve képesek legyünk az empátiára és a szeretetre.

Köszönjük!

A mi létünk itt a 95. évben a küldetéses kortársi lét. Mandátumunkat érdemteli múltunktól kaptuk, hagyományainkat a jövő számára teremtjük. Ehhez a rendeltetéshez kívánok magunknak inspiráló, tehetségbarát környezetet, megbecsült nevelőket, s mindenekelőtt csillogó szemű gyermekeket.

ISTEN ÉLTESSE 95 ÉVES ISKOLÁNkat!

ÖREGFIÚK KÉZILABDA MÉRKŐZÉSE

A Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium 95. jubileumi tanévének eseménysorozata az egykori zrínyis kézilabdázó fiúk találkozójaival vette kezdetét 2013. szeptember 21-én.

Kézilabda szakosztályunk több mint harmincöt éves hagyománnyal rendelkezik. Nemcsak a város csapatának biztosított folyamatos utánpótlást, hanem a különböző korosztályos magyar válogatott csapatnak is. Külön öröm számunkra, hogy a végzős kézilabdázóink 1978-tól rendszeresen visszatérnek intézményünkbe, a minden évben megrendezésre kerülő „öregfiúk” tornájára.

A törzsmagot a legidősebbek alkotják, akik Győrben országos második helyezést értek el. A csapatok az egymáshoz közel álló korosztályokból szerveződnek. Rendszeresen három-négy mérkőzést játszanak.

A mindig jó hangulatú, de az eredményre is koncentrááló küzdelmek szervezett megnyitóval, majd egy záróvacsorával végződnek. Büszkék vagyunk rá, hogy folyamatosan harminc-negyven játékos tér vissza évről évre intézményünkbe,

példát mutatva a mindenkori csapatainknak az összetartozás, a küzdeni tudás és a siker közös örömeiből. Külön köszönet a mindenkori iskolavezetésnek, akik mindig nagy segítséget nyújtottak ennek az egyedülálló hagyománynak a megszervezésében.

Bartha Dénes

A ZRÍNYI ILONA GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM 95. JUBILEUMI TANÉVÉNEK ÜNNEPI KÖZGYŰLÉSE - 2012. SZEPTEMBER 22.

A 2012/2014-es tanév megemlékezései az öregfiúk kézilabda mérkőzése után a 95. évforduló ünnepi közgyűlésével folytatódott. A rendezvény három részből állt. Először volt zrinyis diákok és igazgatók visszaemlékezéséből ismerhettük meg az iskola történetének egy-egy korszakát. Majd az öregdiákok ballagására került sor, melyet emlékfaiültetéssel és a Zrínyi Ilona-szobor megkoszorúzásával tettünk emlékezetessé. Végül az ünnepélyes zászlóátadásra került sor. Az alábbiakban a megemlékező beszédekből készített összeállítást olvashatják.

Dr. Vinnai Győző

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal kormánybizottja

Az első meghatározó emlékem a Zrínyi Ilona Gimnáziumról az ide járó diákok és a tanárok mindent felülmúló összetartó ereje. A zrinyis öntudat az egyik olyan sajátossága ennek az iskolának, ami nagyban hozzájárul a diákok sikereihez.

A város egyik legrégebbi iskolájáról van szó, melyet 1917-ben Geduly Henrik nyíregyházi evangélikus püspök alapított. Ez volt a város első leánygimnáziuma.

A tanítás 1917. szeptember 15-én kezdődött meg, ami kerekén 95 évvel ezelőtt volt. Hihetetlenül nagy idő ez, amivel a gimnázium végérvényesen beírta magát Nyíregyháza történelmébe. Azt is meg kell említenem, hogy a Zrínyit már a 60-as, 70-es években sikeres és eredményes iskolaként tartották számon. Az említett összetartás nemcsak az ide járók tanulmányi eredményein látszanak meg, hanem a sportteljesítményeken és a kulturális értékeken is.

Magam is itt alapoztam meg felsőoktatási tanulmányaimat, és zrinyis di-

ákként nagyon jó alapokat kaptam az iskolától. Az itteni oktatók nevelő munkájának köszönhetően tapasztaltam meg az alapvető emberi értékek fontosságát, a kitartó munka jutalmát, és a becsület hasznát.

Ma is legkedvesebb emlékeim között tartom számon a zrínyis kirándulások semmihez sem hasonlítható hangulatát, az itt megismert barátaim többségével most is jó kapcsolatban vagyok.

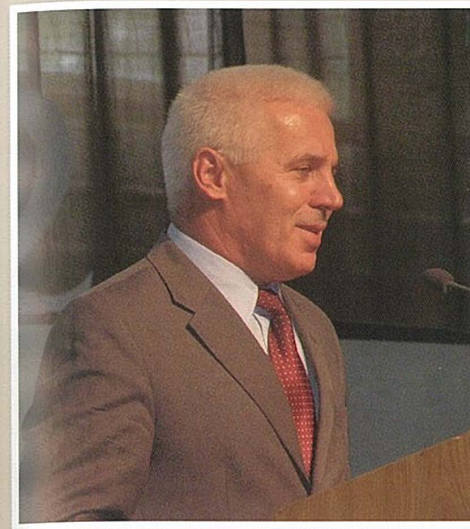
Egy szó, mint száz; számomra nagyon nagy büszkeség volt zrínyis diáknak lenni. Remélem ez az érzés ma is megvan a tanulók lelkében, és kívánom, hogy ez a jövőben se változzon.

Befejezésül pedig azt kérem, hogy az utánunk jövő nemzedékek ugyanúgy kövessék azt az irányt, amelyet Zrínyi Ilona fogalmazott fiához, II. Rákóczi Ferenchez írt levelében, amikor el kellett hagynia az országot:

„Édes Fiam! Férjem-uram magához hív engem. Rettentő nagy út áll előttem, de azért sietve sietek uramhoz és hűséges férjemhez. Kötelességem hozza ezt magával. Semmi sem esik nekem olyan súlyosan, mint téled elszakadni, mert te nekem bánatot sohasem okoztál. Csak tanulj szorgalmasan, és rajta légy, hogy a dicsőség koronáját elnyerjed! Nincs a világon szebb és dicsőbb dolog, mint a becsületes név és a jó hír. A földi javak elveszhetnek, de aki becsületét vesztette, mindenét elvesztette.

Becsüld az embereket! Aki másokat megbecsül, magamagát becsüli.

Anyai áldással minden jót kívánok neked. Bárhová vet a sors, maradok mindenütt és mindenkor a te forrón szerető anyád: Zrínyi Ilona”

Dr. Kovács Ferenc

Nyíregyháza Megyei Jogú Város polgármestere

**Tisztelt Pedagógusok!
Kedves Diákok!**

Szeretettel köszöntöm Önöket a Zrínyi Ilona Gimnázium 95. jubileuma alkalmából. Ez a születésnap igen szép kort takar egy ember és egy gimnázium életében is. 95 év egy intézmény életében azt jelenti, hogy életre hívása nem volt hiábavaló. Tevékenysége – függetlenül a történelem viharaitól, mindig elismert volt.

Akár a Geduly Henrik, akár Petróczy Kata Szidónia nevét viselte, vagy éppen Állami Zrínyi Ilona Leánygimnáziumnak nevezték, olyan oktató és nevelő munka folyt a gimnázium falai között, ami kiállta az idők próbáját.

Ha értékteremtésről beszélünk, a legnagyobb érték a fiatal generációk tudása, mert ők a jövő zálogai. Ahogy az alapító Geduly Henrik megfogalmazta: **„Ha a kultúrélet dús tenyészet, úgy az iskolák ennek termő talaja, amelyből szál és törzs, lomb és virág felnőnek.”**

Sok neves, példás életpályával bíró egykori diákja van a Zrínyi Ilona Gimnáziumnak, azonban valamennyien jól tudjuk, hogy az ő sikerükben a gimnázium pedagógusainak is komoly szerepe van. Nem véletlen tehát, hogy a kiváló tanáregyenységek munkájának eredményeképpen ez a gimnázium mindig a legjobbak között volt, és ma is ott van. Szent-Györgyi Albert szavait idézve: **„Olyan lesz a jövő, mint amilyen a ma iskolája.”** Nyíregyháziként is, de polgármesterként különösen büszke vagyok arra, hogy oktatási intézményeink között vannak ilyen jó hírű, minőségi oktatást végző középiskolák, mint a Zrínyi Ilona Gimnázium.

Gratulálok a mindenkori tantestület kiemelkedő munkájához! Kívánom, hogy a következő 95 esztendőben is fennmaradjon, eredményesen működjön és sok tehetséges fiatalt neveljen ki városunknak, az országunknak.

*Dr. Kovács Ferenc
polgármester*

DR. Lácza Magdolna
*Prof. HC dr. habil dékánhelyettes, tan-
székvezető, főiskolai tanár*

**Egy sikeres leánygimnázium kar-
rierútja – történeti visszapillantás
95 éves a Zrínyi Ilona Gimnázium**

Az igazgatóasszony arra kért, hogy ez a visszapillantás tartalmazza az én személyes emlékeimet is. Nem én vagyok az egyetlen, aki legszívesebben azzal kezdené, hogy szerettem ide járni, sokat kaptam emberileg, szakmailag, és ma is szívesen jöttem el – de úgy érzem, nem ezt kérte.

Mikor az iskolánk félévszázados múltját ünnepeltük, és nagyjából ennyi kiló voltam, kék harisnyát hordtam a fekete klottköpenyem alatt. Így aztán nem a fehér gallér, hanem az a búzakék, selymes fényű nylonharisnya volt a szín rajtam. Nos, én ezt akkor nagyon büszkén viseltem, noha a harisnyákat nem én választottam, hanem Kárpátaljáról kaptam ajándékba. Nem tudtak mást venni rokonaim, ezért nem kellett sorban állni, és úgy gondolták, majd elhordják a lányok a nadrágjuk alatt. A kis visszapillantást azonban most nem divattörténeti és kortörténeti emlékként idéztem, hanem mert én tudatosan viseltem, abban a hiszemben, hogy ezzel is azokra az időkre, nőkre emlékezek, akik először iratkoztak be iskolánk elődjébe. Hogy ki hogy viszonyult ehhez az én kis mozgalmamhoz, arról elmondhatom, hogy megisméltődött kicsiben a történelem, hiszen az én kékharisnya-mozgalmam nem talált követőkre, és – mint utóbb rádöbbenem – nem is volt történeti alapja. Az iskolánkat ugyanis nem az angol vagy a francia nőmozgalmak hazai képviselőinek küzdelme segítette életre, hanem az a nyíregyházi vezető értelmiség, akiknek az iskola, a gyermekek taníttatása a legfontosabb teendői közé tartozott.

1917-ről azt írja a korabeli újság, a Nyírvidék, hogy „a háború negyedik esztendeje nagyon sok nyomot hagyott a nyíregyháziak életviszonyaiban. Általában véve az egész esztendő nagyon rapszodikusán folyt le.”

Tényleg sok minden történt, mert az a néhány különleges ember, akik a város életéről döntöttek, rendkívüli műveltséggel és felelősséggel keresték a rossz körülmények ellenére a jövőépítés lehetőségét. Elkezdtek építeni a

villamost, megalakították a leánygimnáziumot, hogy csak két pozitív dolgot említsék. A városi értelmiségből ki kell emelnem Balla Jenő polgármestert, Popini Albertet, az első igazgatót, de mindenekelőtt Geduly Henrik evangélikus püspök munkásságát. Vele kapcsolatban is van személyes emlékem, mint utóbb megtudtam, én értékeltem a 80-as években a rádióban, majd írásban a háború után először ismét pozitívan, és ez a pártbizottságon ideológiai háttérkonzultációt vont maga után, ahogy később erről értesítettek. De ha már megtörtént, hát akkor nem reagált rá nyilvánosan a pártvezetés, meglehet azért is, mert egy zrínyis tanárnő férjéhez került az ügy, aki maga is tudta, megérdemelte a méltatást. De nem hagytam ennyiben Geduly emlékezetét, mert a millicentenáriumhoz közeledve felkerestem az akkori kultúráért, oktatásért felelős alpolgármestert, és meggyőztem, hogy reprint kiadásban adjuk ki Geduly Nyíregyháza az ezredik évben című könyvét. Kovács Ilona tanárnőnek, aki szintén itt érettségizett, volt egy szép állapotban megmaradt példánya, a nyomdai előkészítést, a megjelentetés munkálatait én vállaltam, így ez meg is történt. Ha a történelmi visszapillantást kicsit nagyobb látószögre veszem, akkor már érdekesebb lehet az életútját is bemutatni. Geduly 1866-ban Bécsben született és 1937-ben Nyíregyházán halt meg. Nyíregyháza esetében ez nemcsak a kiegyezéstől a városi privilégiumlevél 100. évének ünnepéig tartó időszak, hanem a megyeszékhelyé válás, az új törvényszéken megtartott nagy per – a tiszaezlári várvád –, a millennium, a kulturális élet sajátos útkeresésének, a Bessenyei kör, a Szabolcsi Szemle, az iskolák alapításának és a világháborúnak, a forradalmaknak, majd az azt követő nagy átszerveződéseknek a kora. A felsorolás nem öncélú, hiszen Geduly Henriket mindezekben megtaláljuk. Az evangélikus egyház képviselőjében a Kossuth Gimnázium iskolaszékének vezetője, és megengedte, hogy leány magántanulók is szerezhessenek itt érettségit. Közeledett a reformáció 400. évfordulója, és ekkor azt tanácsolta, kiváló alkalom lenne ennek ünneplésére felajánlani egy leánygimnázium indítását.

Működött a városban községi polgári leányiskola, nőipari iskola, de a városi intelligencia az igazi leánygimnázium hiányát érezte. A minisztériumi engedély szerint indítani kellett volna egy felsőleányiskolai tagozatot, illetve felsőkereskedelmi ágazatot, ami alighogy meghirdették, meg is szűnt. Kedvem lenne itt hosszasan időzni, mert az iskolatípusok ismeretében azt hiszem a mai diákok nem jártasak, de rövidre fogom a magyarázatomat. A befejezett képzést nyújtó utóbbi iskolákból nem lehetett volna továbbtanulni, gondolván, elég a nőknek a középiskolai szint. Nyíregyháza nem így gondolta. A másik vitatott kérdés majd egy évtized múltán az lett, hogy hogyan osztozkodjon a korábbi megyeszékhellyel, Nagykállóval. Történt ugyanis, hogy ismét megújított középiskolai formákat fogadtak el, a gimnáziumot és a liceumot. Ez utóbbiból hiányzott a leányoktatás, ami ugyan

praktikusabbá tette, de a szülők kérésére, akik nem írárták volna másodrangúnak hitt középiskolába leánykáikat, ezért megmaradt, sőt megerősödött Nyíregyházán a gimnázium. Azaz majdnem, mert kezdetben, mint nagycsaládban a legkisebb gyermeket, a nagyok kinőtt ruháiba öltöztetik, ez az iskola különböző, másoktól kapott helyeken töltötte az első évtizedét. Nekem legjobban az tetszett, hogy a Széchenyi utcában ugyan, de a mai buszállomás helyén lévő Huszárházat, a korábban Vighuszár néven ismert kocsmát, később a tanítóképző internátusát is átalakították számára. Aztán a város új teret alakított ki Bessenyei György emlékére, lecsapolták azt a mocsaras részt, ami az Ér utcától a mai Jósa András és Kiss Ernő utca irányában elterült, és felépült az első emeletes saját gimnáziumi épület, amelyet 1935-ben nyitottak meg. 1937-ben, az alapító püspök halála után vette fel az iskolánk elődje a Geduly Henrik nevét, és itt működött 1949-ig. Margócsy tanár úr, mi, akiket tanított, Jocó bácsiként emlegetjük, úgy hallotta egy idős kolléganőtől, hogy a falba építették az akkori diáknévsort és a névadó püspök áldását. Ma ennek az épületnek a helyén van a Vasvári Pál Gimnázium. Az iskolánk első igazgatója, dr. Popini Albert személyisége, nagy műveltsége is hozzájárult ahhoz, hogy az iskolát már az indulásnál magas színvonalú gimnáziumként ismerték meg. Több nyelven írt, olvasott, fordított, a finn irodalomnak egyik értő tolmácsolója, és ezzel megalapozta a testvérvárosi kapcsolatainkat. Támogatta a városi önképzőkori előadásokat, baráti körébe szervezte az irodalom, a művészetpártoló jogászokat, orvosokat, tisztviselőket. A Horthy-korszak elején azonban megfosztották a katedrától, és Debrecenben, mint a Gazdák sütődéje igazgatójának már csak egy tanulója volt. Unokája, Szűcs Jenő, aki európai hírű középkorkutató történész lett. Nagyon sok híres tanárt kellene felemlenem, ami egy iskolai monográfiát is megtöltene, de visszatérek Nyíregyháza egykori Quartier Latin negyedébe, azaz diáknegyedébe, amelyik az államosítások után új életre kelt. A Bessenyei szobortól az utca végén beforduló villamossíngig több iskola is létezett vagy átalakult itt. Így 1921-től a mai Rozgonyi Kollégiumban voltak az Angolkisasszonyok, akiknek intézetét 1949-ben felszámolták, és a diákokat beolvasztották az akkor Petrőczy Kata nevére átkeresztelt iskolánkba. Az egyesített leánygimnázium 1950-től vette fel Zrínyi Ilona nevét. Az angolkisasszonyok mellett lévő kétemeletes épületben a Szent Imre fiúiskola tanulói laktak, ez aztán Zalka Máté leánykollégium lett. Szegény Zalka, aki egész ifjúságát a harctéren töltötte, biztosan örült volna, ha ennyi lányt láthatott volna a házában, ami megőrzött valamit a katonás szellemű fiúiskolából. A kollégiumban nagyon jól éreztük magunkat, de a spártai életről is szereztünk tapasztalatokat. Csak egy apró tény: hetente kétszer volt meleg víz egy-egy órára, de mint tudjuk, a hideg zuhanynak is vannak előnyei. A Kossuth (gimnázium) sem volt messze, ráadásul a Zalkába jártak az externisták, azaz a bejárók ebédelni. Ezt a legtöbb lány még akkor sem bánta, ha az ebéd nem is mindig ízlett.

1962-ben elkészült a mostani helyén a Zrínyi Ilona Gimnázium új, modern épülete, és egy évvel később már koedukált iskola lett. Na, nem volt még kiegyenlített a nemek aránya, kezdetben nagyjából csak minden tizedik tanuló volt fiú. A szomszédban, a kertek alatt volt a Kefe, azaz a pénzügyi, kicsit távolabb a kereskedelmi szakközépiskola. A diákéletről a jelenlévő fiataloknak hiába is beszélnék, talán, ha egy korabeli filmen látnák az akkori testvérosztály-találkozókat, teadélutánokat, jót nevetnének, és nem hinnék, hogy mindez csak pár évtizede történt. Magam is elcsodálkoztam, ahogy ide készülve megnéztem az akkori fotóinkat. Mi olyan felnőtteknek éreztük magunkat, és talán azok is voltunk, de milyen puritán volt a maihoz képest a környezetünk! Számon tartottunk mindenkit, akinek sikerült valami egyedit, kiemelkedőt elérnie sportban, tudományban, zenében. A neveket csak azért nem sorolom, mert nem kaptam annyi időt, és még ha lenne is rá lehetőségem, valakit biztosan kihagynék.

Két személyes dolgot szeretnék még megemlíteni. Az itt eltöltött négy évem alatt egy súlyos betegségen estem át, sokat hiányoztam, gyenge voltam. Hogy ki ne maradjak hiányzás miatt, az osztálytársaim nem engedték, hogy a táskámat egyik teremből a másikba vigyem, és a tanárain nem írtak be hiányzónak, ha belázasodtam. Sajnos, azok közül, akik akkor nekem segítettek, már többen eltávoztak, és én nem tudtam viszonzni jószágukat. Sokszor gondolok rájuk.

A másik, hogy sok verseny volt akkoriban. Nem volt mindegyiknek tétje, de mondjuk ingyen színházjegyet, kimenőt lehetett érte kapni. Ezt az utóbbit a mai diákok talán már nem is értik. Egyszer azonban Horváth Sándor bácsi magához hívott, és mint a történelem szakkör tagját kijelölt, hogy induljak a Ki miben tudós? versenyen. Ez az első forduló előtti héten történt, és azt mondta: Ne félj, ne törődj azzal, ki van ott, te csak gondolkozz, és írd! Továbbjutottam, majd megint továbbjutottam, mígnem érkezett a döntő egyenes adása a TV-ben. Ekkorra már csak egyedül képviseltem az Alföld iskoláit, és a biológia, a matematika és a történelem középdöntőbe összesen csak két lány jutott be. A másik pesti volt, és hamarabb kiesett. Amit most elmondok, azt korábban elhallgattam, de eltelt annyi idő, hogy ezt már nem szégyellem. A tévések kivettek nekem valahol egy IBUSZ-szobát. Egyedül felmentem Pestre, semmit nem tudtam, hogy hol van, taxival közlekedtem, de az egyik nyilvános adásról majdnem elkéstem. A házigazdám ugyanis nagyon csúnyák voltak. Két öreg, furcsán kifestett idős nő, akiknek sosem volt gyerekük, és valahogy olyan furcsának, tolakodónak találtam érdeklődésüket, ezért nem mertem elaludni. Pontosabban csak hajnalban nyomott el az álom, és már a műsor konferálásakor estem be a stúdióba. Amikor megmondtam, hogy elaludtam, a többiek elhűlték, azt hitték, hogy nagyon

magabiztos lehetek, ha ennyit tudtam aludni. Nem árultam el a valóságot, csak Sanyi bácsira gondoltam - ne félj, gondolkodj és írd! Ez a bizalom és tanács gyakran segített azóta is. Ő egy évvel idősebb, mint iskolánk. Tegnap beszéltem vele, és kérte, adjam át üdvözlését, jókívánásait. Az iskola történetét ő igazán jól ismeri, hiszen a tanárok közül is több generációt tanított. Azt mondta, köszöntsem a mostani vezetőket az ő nevében is, különösen igazgató asszonyt, aki szívvel és lélekkel gondozza és gyarapítja az intézmény értékeit. Magam is így gondolom, és köszönöm a mai lehetőséget.

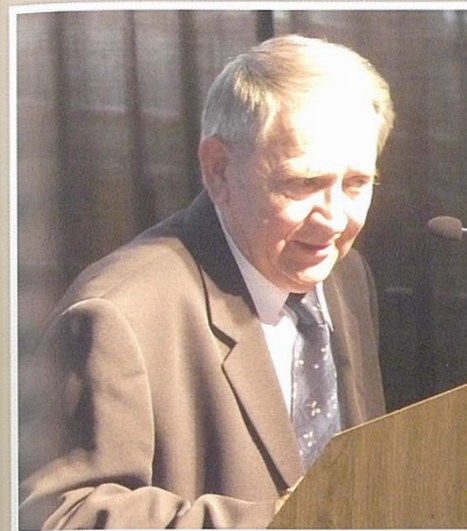
Nyíregyháza, 2012. 09. 22.

Láczay Magdolna

Dr. Valuch Tibor
az MTA doktora, egyetemi tanár, intézetigazgató

Zrínyis diákélet az 1970-es évek végén - tények, képek, emlékek

Pintér Miklós
a Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium nyugalmazott címzetes igazgatója

Mertünk nagyvá válni

Tisztelt Kormány megbízott Úr, Polgármester Úr! Igazgatónő! Rektori Yrjö Mulari! Kedves volt Kollégák, jelen tantszület, volt és jelenlegi diákok! Hölgyeim, Uraim!

Mindenekelőtt hadd köszönjem meg a meghívást, a megtisztelő felkérést, hogy ezen jelentős évfordulós ün-

nepség alkalmából magam is a megszólalók sorában lehetek, és röviden szólhatok a Zrínyi Ilona Gimnázium történetének általam is megélt szakaszáról, az 1990 és 2008 közötti időszakról.

Ha visszatekintés következik, különösen a címben jelzett módon, a megtörtént események, történések, folyamatok, más, új dimenzióban jelennek meg az emlékező gondolataiban, aki így nem tud elvonatkoztatni attól, hogy tágabb összefüggésekben is próbálja láttatni az iskola történetének egyes szakaszait. Törekedjen feltárni, az adott kor - ma már nyugodtan mondhatjuk - történelmi sorsfordító folyamatait, az oktatást is érintő lépései, fejlesztési elgondolásai, jogalkotása, szabályozási feltételei, szakmai törekvései hatottak-e és hogyan e gimnázium életére.

A kérdés az, amit majd mindig a késői nemzedékek, az útjukra bocsátott egymást követően érettségizett évfolyamok diákjai - a maguk életútján keresztül is fognak megítélni - az ő mindenkori gimnáziumuk megtalálta-e a helyes választásokat az adott kor által kínált alternatívák, választási lehetőségek közül. Az emlékező - érintettsége okán is - erre érthető módon nem tud, és nem tudhat objektívan válaszolni, legfeljebb az elemzéshez emlékek felidézése révén segíteni.

Maga az emlékezés tárgyát képező időszak hihetetlenül izgalmas, új és új lehetőségeket tartalmazó volt, aminek alapját maga a rendszerváltás adta: 1989-90, egy teljesen új, demokratikus társadalmi berendezkedés létrejöttének folyamata, és ennek részeként egy nyitott, sokszektorú oktatási rendszer létrejötte.

Egy tanárember természetesen itt most nem „jogászkodhat” - nem is venné hozzá a bátorságot -, de pár meghatározó új törvényt, jogszabályt mégis említeni kell, hiszen az iskola akkori jövőbeni helyzetét tekintve is meghatározónak bizonyultak.

Kiemelkedő e tekintetben 1989. október 23., a köztársaság kikiáltása, az új magyar demokrácia születése, és az 1990. elejétől megszületett számunkra fontos törvények, így az 1985. évi oktatási törvény 1990. évi módosítása, amely szabaddá tette az iskolaalapítást, az 1990. évi IV. törvény - a vallás és lelkiismereti szabadságról és az egyházakról, hiszen ennek révén helyezték vissza iskolaalapítási jogaikba az egyházakat (ezt egészítette ki az 1991. évi XXXIII. törvény az egyházi ingatlanok visszaadásáról, kárpótlásáról), és igen fontos lépésként megszületett az 1990. évi LXV. Önkormányzati törvény, amely az iskolafenntartói jogokat kötelező és önként vállalt feladatok formájában az önkormányzatokhoz rendelte, majd az éves költségvetési törvények a finanszírozás és a felújítás-fejlesztés kérdéseiben is szabályoztak. Szakmai tekintetben kiemelkedő az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról, amely lényegében épp napjainkig adott keretet az iskolák működéséhez - a 2011. évi CXCV. köznevelési törvény megszületéséig.

De ne ugorjunk ennyit előre az időben, inkább azt nézzük meg: 1989-90 milyen helyzetben találta gimnáziumunkat, kollégiumunkat? Dr. Lácza Magdolna professzor asszony az előzményekről már szólt, láthattuk, milyen ívet futott be a Zrínyi, elismertsége, súlya mellett azonban épületadottságai, felszereltsége elmaradt az előbbiektől. Már kinőtte a Dr. Jószy László igazgató úr rendíthetetlen, elszánt „kijárása” révén 1962-re elkészült, most is meglévő épületet, melynek egyik szárnyán a 2. emelet hiányzott, mivel az akkori megyei művelődési osztály az igazgató úr által megszerzett pénz negyedét egy másik település másik iskolájához irányította át. Kollégiuma a régi Zalka, a még régebbi nevén Szent Imre Kollégium volt. Sokan tudják, a mai Ridens helyén, 12-16 személyes szobákkal, emeletes ágyakkal, az öltözőszekrények egy része az időnként „hőfödte” padláson elhelyezve, a földszintjén pedig az iskola-kollégium konyhájával, kicsi, mondjuk így: étkezőjével.

Közben a gimnázium tanulólétszáma meghaladta az 500 főt. A magas szakmai szintet, pedagógiai kultúrát képviselő tantestület tagjai - akik közül 1990-ben a mai I. emeleti aula egy részének helyén volt tanári szobában 8 kollégának hely, így íróasztal sem jutott - a pincétől a padlásig csak azért nem tanítottak, mert padlás az nem volt, miközben folyt a csoportbontás, fakultáció. Komoly szakmai prioritások mellett országosan kiemelkedő OKTV-eredmények készültek - érdemes az I. emeleti folyosón erre rápillan-

tani -, és egymást követően kiváló diákévfolyamok hagyták el a gimnáziumot és egyre nőtt a Zrínyibe jelentkezők száma.

Tehát ebben a helyzetben érte a rendszerváltás a gimnáziumot, megnyitva előtte új lehetőségeket:

- Legyenek konkrét elgondolásai a remélhető fejlődéshez, terveit bármely fejlesztéshez, nem ígért beruházáshoz;
- Legyenek válaszai az iskolaszervezet tekintetében: akar-e 8 vagy 6 évfolyamos gimnáziummá válni, vagy legyen 2 tanítási nyelvű, vagy maradjon 4 évfolyamos és azt újítsa meg - mint később történt: többféle formában ezt tette meg!
 - 0. évfolyamos alapítványi, idegen nyelvi képzés 1991-től.
 - 2000-2001-ről AJTP szintén 0. évfolyammal.
 - 2004-től NYEK, ugyancsak 5 évfolyammal.
(1990-ben ez utóbbiak természetesen még nem voltak láthatók!)
- Egy „humánnak” tartott gimnáziumnak legyenek prioritásai:
 - tartva és erősítve az általános műveltséget, értékeket, szélesebben alapozó, illetve bővítő tevékenységet nyújtson, korszerű ismereteket, kompetenciákat széles bázison;
 - őrizve, emelve „kimeneti” teljesítményét, sikeres érettségi vizsgák után egyenes legyen a végzetek számára az út az egyetemekre, főiskolákra.
- Bővítve az idegen nyelvek oktatását, szélesítve a kínálatot, alkalmazzon új formákat, növelje a nyelvvizsgák számát - formailag - érzékeltesse, hogy a nyelvtudás nem cél, de eszköz az egyre nyitottabbá váló világban való boldoguláshoz.
- Ehhez „nyissa” ki az iskolát: kezdeményezzen és építsen ki testvéris-kolai kapcsolatokat, baráti szálakat, megismerve és tisztelve más népek kultúráját. Így született meg már a 90-es évek elején barátságunk Finnországban, Nyíregyháza testvérvárosában Kajaaniban, a Kajaani Lyseon Lukioval, szilárdságát jelzi Yrjö Mulari igazgató úr jelenléte - Németországban Iserlohnal és Schloss Holte-Stockenbrockkal, és volt pár évig tartó kapcsolatunk Franciaországban, Nantesban.
- Közben láttuk a természettudományok, a matematika fontosságát, de a legtöbb eszközfejlesztési forrást a 18 év alatt a számítástechnika, az informatika, majd az infokommunikációs technológia fejlesztése vitte el, ám mindehhez helyiségek is kellenek.
- Mint ahogy a testnevelés, a diáksport, különösen a diák versenysport tornatermi feltételeinek javításához, - itt volt a hazai élvonal csúcsait is megjárt fiú kézilabda (Bartha Dénes tanár úrral), és további sportágak is elhelyezésre vártak, ehhez kevés volt a 10x20-as kis tornaterem meg az udvar egy része.

- És mint hallható volt, elengedhetetlennek bizonyult az egyre nagyobb létszámban érkező, kollégiumi elhelyezést igénylő diákok számára méltó, a kor színvonalával adekvát elhelyezési feltételek teremtése.

Volt tehát feladat bőven, az érzékelhető versenyhelyzetekben – amibe a hagyományosan magas szintű szakmai-pedagógiai munkát felmutató gimnázium került – fejlesztések, még inkább beruházások nélkül ebben már nem lehetett részt venni, illetve lehetett volna, de akkor a következményei is nyilvánvalóak lettek volna. El kellett indulni, lehetőséget felkutatni, felismerni, élni vele, illetve kezdeményezni, meggyőzni s akár negyedszer is visszamenni azzal a munícióval, amit a tantestület, a mindenkori diákság, a szülők, a társadalmi környezet adott, s amiben a gimnázium vezetői, igazgatóhelyettes-nők, messzemenően elkötelezettek, támogatóak és cselekvők voltak.

Egy 1990. szeptember végi véletlennek is mondható személyes találkozást követően – november elején a NYÍRBER munkatársa – Hajdú Lajosné azt a lehetőséget ajánlotta, hogy ingyen elkészítenek egy tanulmánytervet a jelen épület bővítésére, azt is számba véve, hogy a tervből semmi sem valósul meg.

Kaptunk egy hetet a beruházási program összeállítására az akkori igazgatóhelyettes-nőkkel: Kövér Józsefné Irénkével, Garamvölgyiné Ács Máriával és Tirol Józsefné gazdasági vezetővel.

Egy hét múlva már együtt egyeztettük ezt, kibővítve Szabolcsiné Rezsőfi Ágnes építész tervezőnővel, aki 1991. január elejére el is készítette azt a tervet, aminek megvalósult formáját lassan 2 évtizede „belakta” a gimnázium. A terv tele volt szellemes megoldásokkal, ezek közül hármat emelnék ki:

- A megvolt kis tornaterem padlószintjének 1,2 m-el való megsüllyesztésével (így megmaradt az is), fölötté ki lehetett alakítani egy tanári szobát, igazgatóhelyettesi irodát, és ebből további térnyerések (pl.: aula a I. emeleten) adódtak.
- Meglett a hiányzó 2. emeleti oldalszárny, és kis bővítéssel 6 új tanterem. Kinyitotta az udvar felé zárt épületet a déli oldalon, földszint + 2 szintben
- öltözőkkel, szaktermekkel, szertárakkal – ez adta meg pl. később a Rütgers kémiai labor kialakításának alapját.
- Beépült a tervbe az a tornaterem is, amelyben vagyunk, igen ám, de szélteben, hosszában 0,5-0,5 méter hiányzott ahhoz, hogy szabvány kézilabdapályának is helyet adjon. Testnevelő kollégáink nyilván ezt nem helyezték, de a döntés úgy szólt, hogy vagy ez van, vagy nincs. A tervezőnő viszont adott egy lehetőséget arra, hogy egy későbbi bővítés-

nek alapja legyen, ahogy Önök is látják a födém tartógerendái hosszanti elhelyezésűek, az Önökkel szembeni fal eltávolításával egyszerűen ad módot bővítésre.

- Ja és lett padlás is, és bár néztük, azért nem lett olyan magas, hogy ott tanítani lehessen vagy kelljen.

Az elkészült tervet megköszöntük, bekerült a páncélszekrénybe, sorsára várva.

Nem kellett sokat várnia: hosszú lenne a történet, így röviden annyit: újabb nem tervezett látogatást követően az akkori képviselőtestület minden frakciója, az illetékes szakapparátus, a tisztségviselők, Mádi Zoltán akkori polgármester úr megismerte és támogatta, alkalmasnak ítélte a terveket.

A gyors megvalósításhoz hozzájárult a kormány által meghirdetett tornaterem építési pályázat – kiegészítő helyiségekkel, 50%-os támogatási mértékben úgy, hogy az alapterület felső határa nyitott maradt. Ez most 609 m² és 117 m² lelátó. Itt vagyunk most. A pályázat benyújtását követően 3 hónappal már csak 12x24-es, 284 m²-es alapterületekre korlátozták a támogatás mértékét.

A folyamat ezt követően gyorsan haladt, elkészültek Szabolcsiné Rezsőfi Ágnes tervezőnő kiviteli tervei, a NYÍRBER kapott megbízást a beruházás bonyolítására, és versenytárgyalás nyomán a debreceni HUNÉP Rt. lett a kivitelező.

Aztán 1992 októbere és 1993. augusztus 2. között folyt a kivitelezés, úgy hogy közben folyamatos volt a tanítás. Igen sok, azonnali tanítás átszervezést igényelt az igazgatóhelyettes-nőktől (Balázs Lászlónétól, Huszárné Kádár Ibolyától – 2008 augusztusától gimnáziumunk igazgatónőjétől), volt, hogy 20 perc alatt kellett intézkedniük 3 egymás fölötti terem átadásáról. És ne feledjük: a tantestület, a diákság, a szülők megértéssel fogadták a helyzetet. Közben pedig már 17 osztályunk lett. Aztán szeptember elsején már nagy örömmel vettük használatba megújult iskolaépületünket.

Ott volt azonban a kollégium, a konyha és az étterem megoldásra váró helyzete is. A megoldáshoz egy sajnálatos körülmény – a SZÁÉV megszűnése, felszámolása –, egy újabb kormányzati pályázati kiírás és a város helyzetfelismerése vezetett: a város megvásárolta a volt SZÁÉV munkásszállóját és konyha-éttermét – ezekből lett átépítést követően első, új kollégiumunk, és emeletráépítéssel konyhánk egyben a 2 szintes étteremmel, modern berendezésekkel.

Az átalakítás terveit Tóth László építész-tervező úr – a későbbi időben a város főépítésze – készítette, olyan költségtakarékos megoldásokkal, melyek a kor akkori színvonalát is meghaladták (kollégium). A kivitelezési munkákat mindkét épületre a tender győztese, a NYÍRKOMPLETT Kft lett.

Előbb – 1994 tavaszán, nyarán a konyha-étterem készült el, ezt már szeptembertől használtuk is – ottani kedves munkatársaink egy részének nem volt könnyű átállni a modern berendezések használatára, de az öröm teljes volt.

Aztán az 1994/95-ös tanévben sor került a kollégium átépítésére 172 diák elhelyezésére alkalmas módon. Itt már a tervezési beruházási folyamatban tudott aktív szerepet vállalni a már említett igazgatóhelyettes-nőkön túl az elhunyt Moldván Györgyné kollégiumi igazgatóhelyettes-nőt követő Pankotayné Szarvadi Katalin kollégiumi igazgatóhelyettes-nő.

E beruházás kapcsán 3 esemény, szituáció különösen megmarad az emlékezetemben:

1. Nagy lett az örömünk, hogy bár kissé drágította az egyszeri beruházási összeget, de végül is nehezen, de elfogadva érveinket a város hozzájárult ahhoz, hogy a 2x3 fős szobákhoz közvetlenül épüljön a zuhanyzó és hasonlóan a toalett, így egy lakóegységet képezve, és ne a folyosók végén legyenek a közös vizesblokkok, így az épület ma is korszerű, pedig majd 20 év eltelt.
2. Amikor a beruházás befejező szakaszában áthívtuk a kollégista lányokat, tekintsék meg az új épületet, azt vártuk, hogy osztatlan lesz az öröm, a korszerű körülményeket látva. Részben nem ez történt, a lányok egy része szó szerint sírva fakadt, hogy fog így megmaradni a barátság, amely közöttük a 12-16 fős szobákban kialakulhatott. Aztán rövid idő múlva már az új helyzet vált természetessé.
3. Tudva azt, hogy a tanév végére komplex szolgáltatással tudunk megjelenni (iskola, tornatermek, tantermek, „saját” konyha-étterem, étkeztetés, kollégium, jó szállás), már június 14-i kezdéssel fogadtunk egy országos gyermekvédelmi konferenciát kb. 400 résztvevővel. Ezt már márciusban lekötöttük, ismerve a kivitelezési határidőt – jelentkezett azonban pár napos csúszás, a kevés hibajavítást követően a NYÍRBER 12-én tudta bútorral – még éjszaka is dolgozva – berendezni a helyiségeket, 13-án du. megérkeztek a szállást igénylő vendégek, és 14-én 10.00 órakor pontosan megnyílt a konferencia! Mit mondjak, sokunknak izgalmas volt!

A 3 beruházás révén kiépült a rendszer, jó elhelyezési körülményeket teremtve. Tudtuk, hogy további fejlesztésre később szükség lesz, de még inkább tudtuk azt, hogy most pár évig csöndben kell ma-

radni, hiszen sokkal gyarapodtunk. Birtuk is egy darabig. De azért közben, csendben kértük, megszereztük, saját bevételből átalakítva felújítottuk a PÁTER-t, ezzel összekötve a kollégiumot és az éttermet, majd ugyancsak saját bevételből és pályázati forrásból elkészítettünk egy rekortán futópályát. Új helyzet állt elő azonban 2000 tavaszán, amikor a város hozzájárulásával benyújtott pályázatunk az OM-hez az AJTP-re elfogadást nyert. Hamar ki lehetett számolni, hogy ha az 5 éves képzés során, amely kötelező kollégiumi elhelyezéssel járt és jár, évente 35 diákot tudunk felvenni, akkor az 175 kollégiumi helyet igényel és újabb osztály indítását, tantermi elhelyezését. Azzal, hogy a tényleges képzés 2001. szeptembertől indult, azt jelentette, „kaptunk” egy év haladékat.

Azt már kalkulálni lehetett, hogy felfutás esetén nem tudjuk saját kollégiumunkba felvenni a nem a programba jelentkező, kollégiumi felvételt kérő leendő diákjainkat. (Az osztályok száma közben a párhuzamos 5 osztályra áttéréssel 20-ra emelkedett, az AJTP a 21. lett.)

Csak el kellett ismét indulnunk a fenntartónkhoz, az apparátushoz, tisztségviselőkhöz. Volt egymás után 3 különböző megoldási javaslatunk, ezek egyike sem ment át, utólag nézve talán jobb is így, akkor azonban igen rosszul esett.

Fordulat a 2000-es évek közepe felé haladva következett be, amikor a város az Esély Centrum kiépítése után újabb pályázatot nyert az esélyteremtés körében, ezúttal a volt Vay Ádám laktanya 3,4 hektáros részterületének rehabilitálására, új funkciók kialakítására 75%-ban EU-s támogatással, 15% állami forrással. Ennek kapcsán született meg az a gondolat, hogy ott nyerjen elhelyezést az Arany János Tehetséggondozó Kollégium a ZIG AJTP programjához kötődően, és az ugyancsak elhelyezési gondokkal küzdő Bencs László Szakiskola. A város egyben számolt azzal is, hogy a kollégiumi helyek számának növekedése módot ad már korszerűtlenné vált kollégiumi épület kiváltására.

Így aztán örömünkre, ismét lehetett programot készíteni magához a benyújtandó pályázathoz – szakmai tevékenység, létszámvonzat, és további pályázati kritériumok tekintetében – igazgatóhelyettes-nők felelős tevékenységével, majd jött egy újabb forduló az immár tartalmában elfogadott pályázat és a kiviteli tervek véglegesítése tekintetében.

Az emlékek között az is felidéződik, hogy Pankotayné Szarvadi Katalin igazgatóhelyettes-nő, Dr. Szilágyi László akkori programfelelős,

még a téli szünet jó részét is a tervezőirodában töltötte Balázs Tibor építésztervezővel, hogy milyen tartalommal, funkciókkal szeretnénk ellátni az épületegyüttest.

Aztán bizony várni kellett a forrásokról szóló ROP döntésre, nagy megkönnyebbülésünkre támogató módon megszületett, majd 2006 végén, 2007 elején felgyorsultak az események, a NYÍRBER bonyolításában a pályázatát a kivitelezésre – melynek nyertese a Lengyel és Fia Kft. lett. Folyt a beruházás, amit Csabai Lászlóné polgármester asszony irányítása mellett Giba Tamás alpolgármester úr fogott össze, a Városfejlesztési Osztályon Tóth Attila kollega operatív felelősségteljes munkájával. Az építkezést aktívan intézte a város, gimnáziumunk képviselőjének felelős státuszú folyamatos jelenlétével – végül is 1,15 milliárd forintos beruházásról volt szó.

Közben egy – az építés során vis maior esemény nyomán olyan helyzet alakult ki, hogy kezdeményezhette a város a funkcióbővülést, egy új 1650 m²-es tornaterem (lelátóval) kialakítására – mi is ezt támogattuk. A javaslatot a döntést hozó szervek elfogadták, így mód nyílt újabb közbeszerzési pályázat kiírására, melyet a NYÍRÉP nyert el. 3 hónap alatt, 2008. augusztus közepére a létesítményt felépítette, ezzel párhuzamosan a Lengyel és Fia Kft. is elkészült a munkákkal, ami – úgy gondolom igen ritka: a nem várt tornaterem építéssel együtt a teljes beruházási költségeken belül tudott maradni, határidőre elkészült, a ZIG pedig önállóan a kollégiumot fenntartói támogatás nélkül berendezte.

Visszatekintve lehet mondani – épp jókor, hiszen teljessé vált a Tehetséggondozó Program – 150 diák korszerű körülmények között lakhat, van egy új, immár „szabvány” méretű olyan tornaterem, amely városi versenysport célokat is tud szolgálni, és együtt tudják szolgálni a nevelés-oktatás-képzés városi és részben megyei érdekeit.

Összegezve: mertünk nagyra lenni, volt a gimnáziumnak jövőképe, együtt gondolkodott e tekintetben az intézmény széles vezetői köre, a javaslatokat a testület befogadta. Utólag is szerencsésnek mondhatjuk magunkat, hogy a gimnázium törekvései a legszélesebb spektrumban – döntéshozók, előkészítők, szakemberek, szélesebb közvélemény – meghallgatásra találtak és a források biztosításával segítettek.

Mindezt jóleső érzés ismét megköszönni!
Köszönöm mindannyiunknak, és köszönöm, hogy ezt felidézhettem!

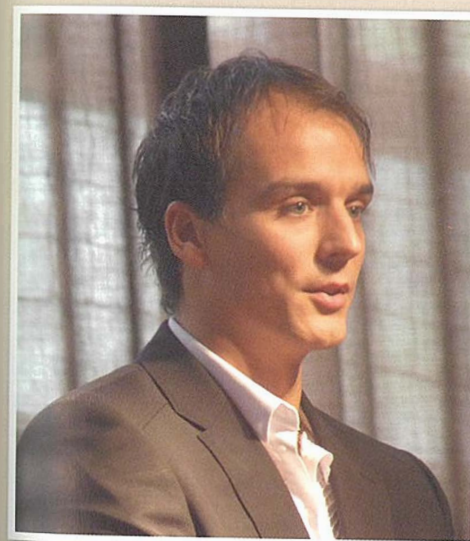

Dr. Szemán Sándor

Nyíregyháza Megyei Jogú Város címzetes főjegyzője

Az én Zrínyim címmel emlékezett vissza egykori iskolájára, és biztató képet rajzolt a jövő Zrínyieről.

xxx

Harsányi Gergely

olimpikon, válogatott kézilabdázó

A Zrínyitől az olimpiáig

Sok szeretettel köszöntök mindenkit, aki eljött erre a jeles napra ide a Zrínyibe. Anno, amikor ide jártam, álmomban sem gondoltam, hogy egyszer felkérnek majd, hogy mondjak beszédet ennyi ember előtt, pláne ebben a tornateremben, ahol azelőtt szinte csak edzésekre jártam Bartha Dénes bához. De hadd mondjam el, mennyire megtisztelő és felemelő érzés, hogy ennyi év után is ilyen jó

kapcsolatom maradt az alma materrel és régi kedves tanárainnal, úgyhogy amikor igazgató asszony felhívott, akkor örömmel mondtam igent erre a felkérésre, még ha új is számomra ez a terep, hogy nekem kell beszélni és nem a tanároknak.

Szeretném kiemelni, hogy sportolóként számomra mennyire fontos volt mindig, hogy tanuljak és fordítva. Szerintem a sport és a tanulás nemcsak jól kiegészítik, hanem erősítik egymást. Nagyon jólesett a sulis után edzésre vagy tesiórára menni, hiszen ilyenkor az ember el tudja felejtetni a mindennapi történéseket, töriórát, magyar felelést vagy osztályfőnöki órát. Ugyanúgy este sokkal könnyebb volt nekiülni testileg lefáradva, de agyilag letisztulva a másnapi leckéhez. (És ezt a Zrínyiben itt nap mint nap átélhettem.) Úgyhogy a sportba és tanulásba befektetett energiát sohasem tehernek vagy időpazarlásnak éltem meg.

A sportban tanult kitartás és küzdeni tudás segítettek tanulmányaim során, és a tanulással megszerzett intelligencia vagy logikai készség segítette a sportpályafutásomat.

Kézilabdás pályafutásom innen, ezen falak közül indult el. Mikor idejöttem, már hallottam, hogy milyen hihetetlenül szép kézilabdás múlttal rendelkezik a Zrínyi gimnázium. Hiszen évtizedekkel ezelőtt Karmanócky tanár úr alatt elkezdődött a kézilabdás élet a Zrínyiben, mely Bartha Dénes alatt csúcspontot ért el a 70-es évek végétől és a mai napig tart. Melyik fiatal ne kapná fel a fejét, ha azt hallja, hogy 40 országos döntőn vettek részt a kézisek és 14 aranyérmert szereztek?

A folyosón álló éremvitrin (mely remélem még azóta is ott áll) és szüleim tanácsa elég volt, hogy 9 év úszás után kipróbáljam ezt a sportágat is. Először Vajdáné Marosi Zita tanárnő foglakozott velünk, de utána végleg Dénes bához kerültem, akivel mind tesiórákon (fiaival Dénessel és Pistivel együtt) és edzéseken éveken át együtt dolgoztunk, és nagyon hálás vagyok, hogy az alapokat (kapuralövés, cselezés, szélről bevetődés) mind megtanította nekem és a mai napig ezeket a jól berögzött gyakorlatokat tudom a klubcsapatomban és a válogatottban is kamatoztatni.

Néha rögzös is volt az út, hiszen sokszor szerettem volna tesiórán én is a többiekkel játszani, vagy országos döntő helyett osztálykirándulásra menni, de utólag azt mondom, megérte a sok lemondás.

(A tanáraink is nagyon kedvesek voltak, hiszen ha hamarabb kellett meccsre menni, akkor elengedtek, ha éjszaka értünk haza vidékről, akkor reggel nem feltétlenül zaklattak feleltetéssel, de később persze nem volt kivételezés.)

A zrínyis éveimből mindig kedves emlékek maradnak: a Máté Tóth Attila tanár úr által szervezett vizitúrák (ahol zengett a víz az Attila által vezényelt énekünktől és söröztünk az Öreg-Tiszán vagy ugráltunk a Tarzan-hintáról a vízbe) a sítábor, vagy épp a szerelmes pillanatok, amelyek oda vezettek, hogy nyáron megnősültem. Mondhatom, hogy a feleségemet is a Zrínyinek „köszönhetem”, hiszen egy évvel alattam járt és az első napon pillantottuk meg egymást itt a főbejáratnál. Ennek már 15 éve.

Az érettségit követő bulin letegeződhettem a tanárainkkal, akik közül pl. Bajdik Gabi osztályfőnökömmel, Szilágyi Laci történetemmel, Csapó Er-

zsi néni magyar tanárommal, Bartha Dénes bával és sok más zrínyis tanárral jó kapcsolatot ápolok és nagyon jólesik, ha egy-egy világverseny után gratuláló üzenetet küldenek, mely számomra azt jelzi, hogy ők sem felejtettek el engem.

Kétszer szerveztük már meg az ötévenkénti osztálytalálkozót, és érdekes módon mindenki azonnal emlékezett, hol is ült a 2-es teremben az osztályfőnöki órán, szóval nem is volt az olyan régen:) vagy talán mégis...

Látva volt osztálytársaim példáját is biztosan állíthatom, hogy a Zrínyi Ilo-
na Gimnázium nagyon komoly alapokat teremtett mindnyájunk számára és én is örömmel gondolok vissza az itt eltöltött évekre.

Kívánok valamennyi itt dolgozó tanárnak további sikereket, jó egészséget, türelmet, kitartást!

Az itt tanuló diákoknak pedig sok sikert a tanulásban és a sportban egyaránt.

Dr. Kiss Kálmán
Phd. főiskolai tanár

Kollégiumi falak között - mégis szabadon

Tisztelt Jelenlévők, kedves ünneplő Közösség!

Köszönöm a lehetőséget, hogy ezen a jubileumi napon én is emlékezhetek a régvolt szép időkre! Ha jól belegondolunk, nem is volt az olyan régen, mert hát mi az a 30-40 vagy 50 év, különösen akkor, ha mi még most is 18-nak vagy még annál is fiatalabbnak érezzük magunkat...

Engedjék meg, hogy mielőtt néhány gondolatban vállalt témámról, a középiskolai tanulás éveim alatt az otthoni pótolni hivatott és ennek kiválóan megfelelni tudó egykori kollégiumomról és általában az akkori kollégiumi életről szólnék, hadd említsek meg egy személyes jellegű, számomra meghatározó mozzanatot. Azt ugyanis, hogyan kerültem én vidékről Nyíregyházára, ide, ebbe az iskolába, amelynek - úgy gondolom, az élet nagy ajándékaként - négy évig diákja lehettem.

Erre a kérdésre röviden úgy válaszolhatnék, hogy én Petőfi Sándornak köszönhetem zrínyissé válásomat! No, nem a vele való személyes kapcsolatnak, merthogy az én születési évem is, mint ahogy mindannyiunké, ezerkilencszázzal kezdődik, hanem valójában néhány dolog szerencsés egybeesésének.

1973-ban 8. osztályosként el kellett döntenem: merre tovább? Talán emlékszünk rá, akkoriban a továbbtanulás intézményeibe döntően a körzetesítés elve alapján kerültünk be, így az én utamnak a járási székhelyre kellett volna vezetnie. Ugyanakkor léteztek ezek mellett megyei beiskolázású tanintézetek is. Én a távoli szatmári kis falumban, Magyarban nem igazán tudtam eldönteni, mitévő legyek. Maradjak a biztonságot nyújtó családi fészek közelében, vagy merészkedjem távolabbra, nézzem meg, milyen a „nagyvilág”. Számomra a megyeszékhely, Nyíregyháza is ide tartozott: távoli és ismeretlen volt.

(És ha már elhangzott Magyar neve, engedjenek meg rövid kitérőt: hadd említsem meg, hogy ennek a kis falunak bizony köze van az előttem szóló olimpikonunkhoz, Harsányi Gergelyhez. Édesanyja ugyanis a mi falunkból származik. Így aztán én nemcsak a honfitársi, hanem a nagyari lokálpatrióta büszkeségével is tekintek Gergelyre, mert hát kétségtelen, hogy tehetségéhez és sikereihez a nagyszülői és édesanyjai nagyari gének is nagyban hozzájárultak! Szívből gratulálok eredményeihez!)

Visszatérve témámhoz: A továbbtanulás hogyanjának eldöntésében Petőfi Sándor születésének 150. évfordulója jött segítségemre, amelynek kapcsán a nyíregyházi Zrínyi gimnázium egyik tanára és néhány lelkes diákja eljött a falumba, ahol egykoron Petőfi A Tisza c. versének élményanyagát szerezte.

Engem is meginterjúvtak Petőfi-hagyományainkról, majd továbbtanulási szándékomról érdeklődve, arra biztattak, itt a helyem a Zrínyiben, jöjjenek, nem fogom megbánni. Így is lett, orosz tagozatos lettem, aminek a mai napig is nagyon örülök. És mivel a két település közötti távolság csaknem száz km volt, a „koszt és kvártély” kérdését is meg kellett oldani. Ez is a lehető legjobban alakult, ugyanis – és ezt bátran állítom – Szabolcs-Szatmár akkori legjobb kollégiumába sikerült bekerülnöm.

Néhányónkat leszámítva a zrínyis fiúk más kollégiumokban, a Bessenyei tér 7. szám alatt és a Béla utcán laktak, a lányok pedig itt szemközt, az egykori Zalka Mátéban voltak elhelyezve. Én nem igen jártam az ő kollégiumaikban, viszont hallomásból is elég volt ismerni azokat. Ami igaz, az igaz: az ottani viszonyok messze elmaradtak a miénk mögött, ez persze érthető is, hiszen azok az épületek eredetileg nem kollégiumnak készültek.

Bezzeg a miénk! Az Árok utcai Münnich! Ennek épületét „szülei” kimondottan kollégiumi funkcióra hozták a világra. Igencsak kiskorú volt még, hiszen éppen a Nyíregyházára kerülésem előtti évben tárta ki kapuit a város középiskoláisi előtt. Ennek köszönhetően aztán vadonatúj volt, az akkor modernnek tekintett betonelemekből építették, tágas külső és belső terekkel, és helyiségeit korszerű berendezéssel látták el.

A többszintes épület virágokkal díszített folyosójáról jobbra és balra nyíltak a háromágyas, mosdóval is felszerelt lakószobák. Akár egy szerényebb hotelnek is megfelelt volna! Volt benne sokkötetes könyvtár finom könyvillattal és tágas társalgó tévével, esti kötelező híradónézéssel.

Ma is érzem orromban a folyosói padlóviasz addig nem igazán ismert illatát. A falusi iskolában ugyanis olajos padló, otthon pedig sárgítóval bekenet deszkapadló dívott. A szobákban mindenkinek megvolt a maga külön szekrénye, könyvespolca, és nem nyikorgó vaságyakon, hanem vadonatúj heverőkön aludtunk. A szobákat otthonról hozott, édesanyánk által varrott díszpárnák, hímzett és keresztzemes asztalterítők tették igazán hangulatosá. Így visszaemlékezve, ott hevert előttünk megyénk tájegységeinek, Szatmárnak, Beregnek, a Nyírségnek gazdag szín- és mintavilága.

Így utólag megmosolygom magam azon, hogy a beköltözés előtt egy dolog miatt volt bennem némi aggodalom: a felvételi kiértékelő levélben ugyanis kérték, hogy ha van valamilyen emlékünkről, dokumentumunk a kollégiumnak nevet adó Münnich Ferenc munkásmozgalmi személyiséggel kapcsolatban, akkor azt feltétlenül hozzuk magunkkal. Még ha Petőfiről kértek volna valamit! Münnichről semmit nem tudtam vinni, neve sem tűnt ismerősnek. De aztán a beköltözés izgalmára hamar ránehezedtek az elválás percei: a következő vonattal szüleim már indultak is haza, én pedig kis Nyilas Misiként álltam a peronon, és könnyeimmel küszködve integettem utánuk. De aztán minden szépen alakult.

Hogyan is lehetne néhány címszó köré csoportosítva bemutatni kollégiumi éveinket és élményeinket? Leginkább talán úgy jellemezhetném, ahogy a címben is utaltam rá. A kollégiumot én egy percig sem éreztem zárt, szabadságunkat korlátozó intézménynek, sőt, ellenkezőleg! Általa a világ egy újabb szeglete tárult fel előttünk. A kollégium egész szellemisége diákközpontú volt, vezetője és a mindennapi életünket, tevékenységünket irányító, felügyelő tanárok kiváló emberek voltak. Miközben segítettek nekünk, kamaszoknak, túljutni a személyiség fejlődésének talán legnehezebb éveiben, nagyfokú önállóságra és közösségi életre neveltek minket. Falak között voltunk, védőfalak között, ugyanakkor szabadnak éreztük magunkat.

A mindennapoknak természetesen megvoltak a maguk kötött programjai, de ezeket nem tekintettük valami elviselhetetlen rossznak. Hiszen a vacsorát megelőző naposi jelentések és hirdetések mintha a falusi kisbírót helyettesítették volna számunkra, akit otthon is szívesen meghallgattunk.

Apropó, otthon! Bizony, a szülői házat az iskolai évek alatt igencsak ritkán volt alkalmunk látni, hazautazásra ugyanis havonta csak egyszer került sor. És azok az utazások!!! A 14.47-kor induló szalkai vonatra alig fértünk fel. Volt, hogy télen is a vasúti kocsik közti nyitott hídon állva utaztunk, s az csak hiú ábránd volt, hogy átszállás után majd kiolvadunk, merthogy a „rövid”, alig másfél órás csatlakozási idő után továbbdöcögő gyarmati vonat ablakait lehúzza kellett tartani, ugyanis a kocsikban elhelyezett széntüzelésű kályhák, a kalauz legnagyobb iparkodása ellenére is, meleg helyett csak füstöt tudtak magukból ontani. És mintha Csuhraj világhírű filmje, a *Ballada a katonáról* főhősének sorsa ismétlődött volna meg hazautazásaink során: szombat este lett, mire hazaértünk, és alig öleltük meg szüleinket, vasárnap délelőtt már indulnunk is kellett visszafelé. Már ha a vonathoz igazított, de indulni sehogy sem akaró nagyari buszt a téesz traktorának sikerült nagy nehezen behúznia.

Mivel a hazafelé tartó vonatba már egy-két órával indulás előtt be kellett szállnunk, volt időnk hallgatni a hangosbemondót, megjegyezni százszor is elismételt mondókáját. Így aztán még ma is fejből fújom a Nyíregyházáról induló összes vonat menetirányát, valahogy így: személyvonat indul Nagykálló, Kállósemjén, Máriapócs, Nyírbátor, Nyírcsászári, Hodász, Nyírmegyes, Mátészalka állomásra jobbra a 2. vágányról...

A kollégium hátsó udvarán volt a sportpálya: a délutáni labdajátékok, illetve a reggeli tornák helyszíne. Ez utóbbiért akkoriban talán nem rajongtunk annyira a 6 órai kelés miatt. Bezzeg pár évvel később a katonaságnál szívesen vettük volna, ha ilyen „lajtosan” zajlottak volna a napi kondíciót megalapozó bemelegítések! De legalább felébredtünk, és könnyebben ment a reggeli szilencium fél órája alatt az előző nap megtanult lecke átismétlése.

Ami az étkezéseket illeti. Állítom, hogy kollégiumi viszonylatban a város legjobb konyhája nálunk volt. Klepácsné Marika néni és munkatársai rutinos mesterei voltak az ételek ízvilágának! És mivel esténként páran elszegődtünk egy-egy félórásra segíteni nekik az edények begyűjtésében, elrakásában, dupla repetát kaptunk. Kellett is a pótlás, mert 185 centis testmagasságom mellett alig tudtam hozni a hatvanegynéhány kilós versenysúlyomat.

Pedig erőre nagy szükségünk volt, ugyanis gyalog jártunk iskolába. A Mező utca alacsony, szalmatetős vályogházai közt bandukolva több mint fél óra alatt jutottunk el a Zrínyiig, és a könyvvel, tornacuccal teli batyunk sem volt könnyű, különösen annak, akinek postásokéval is versenyre kelő aktatáskájába bele-belecsempésztük az osztálytermünkben álló, csavarjától régen megvált, kisebb méretű, ennek ellenére tekintélyes súlyú zongorakezeket. Cipelte a vaskereket a szerencsétlen a fél városon keresztül, s csak a 4 órakor kezdődő szilenciumon jött rá, miért is nem tudta őt velünk együtt felkapni a hazaúton közben feltámadt, orkánerejű szél. A következő nap aztán, mondanom sem kell, más vitte vissza gyanútlanul a kereket, de hát mindenkire ráfért egy kis háterősítő gyakorlat.

Ebéd után, már megszabadulva vászonból vagy nejlonból készült indigókék iskolaköpenyeinktől, tréningruhában, bizalmas szóhasználatban: macsóban töltöttük a nap hátralévő részét. Tanulás, vacsora, majd 10-ig szabadidő következett. A kollégium tanárai – Istenem, a képeket nézegetve, de fiatalok voltak, és mi milyen idősnek gondoltuk őket! – szóval a tanárok ügyeltek arra, hogy tudásban is gyarapodjunk. Így aztán voltak esti daltanulások: máig is emlékszem a *Cukorgyárban fújják a 6 órát* kezdetű, nem éppen a magyarság őstörténetét megörökítő nótára. És voltak hétfő esténkénti filmvetítések az azokat követő beszélgetésekkel, és ellátogattak hozzánk pesti vendégek, művészek, híres emberek!

De mi magunk is alkottunk, szerepeltünk! Ehhez ott volt a kollégiumi ebédlő színpada, az Árok utcai Broadway! Szórakoztattuk egymást, összemértük tudásunkat versenyeken, vetélkedőkön, volt ezek között műveltségi, zenei és természetesen *Ki tud többet a Szovjetunióról?* És nem maradtak el a bálók sem, bár ezek kapcsán máig nem fér a fejembe, hogy a mi testvérkollégiumi, zalkás osztálytársaink, ezek az egyébként józan gondolkodású lányok miért vették ilyenkor szívesebben a velünk együtt lakó kossuthos és éviszes kollégista fiúk udvarlását! Mintha mi ott sem lettünk volna! No, de tévedni emberi dolog, és mivel előbb-utóbb úgyis visszatértek hozzánk, már rég megbocsátottam nekik!

Mi, zrínyisek egyébként a kollégiumi élet szervezésében élen jártunk: diákönkormányzati vezetői tisztségeket töltöttünk be, így aztán több privilégiumunk is volt. Többek között szabad kimenő, azaz csak háromnegyed 7-re kellett hazaérnünk a koliba, és a hétvégeken is tovább kinn maradhattunk. Tudtuk, melyik ablak lesz a földszinten nyitva, és szép csendben bemásztunk. Hát, ilyenek is előfordultak! Viszont nem éltünk vissza tanáraink bizalmával, soha nem volt semmi gond.

Így aztán ma is szívesen köszöntjük egymást, amikor találkozunk és néhány szót váltunk Takács Laci bácsival, Cseke Andrással, Szakállas Sándorral, és

sajnos, már csak emlékezni tudunk néhány egykori tanárunkra, a teljesség igénye nélkül: Tripsánszky Jenő igazgató úrra, Hoppál Bélára, Mándoky Lászlóra. Sokat köszönhattünk nekik, ezért e helyről is küldöm üdvözlőlevelet az élőknek, és azoknak is, akik talán most a mennyei karzatról hallgatták ezt a rövid kis megemlékezést a régvolt szép időről.

Mielőtt megköszönném megtisztelő figyelmüket, szeretnék bekonferálni egy alig két perces kis bejátszást, amelyet azzal a céllal készítettem régi, megkopott fotókból, hogy egy kis nosztalgiazene kíséretében képileg is fel tudjuk eleveníteni a 60-as évek zalkás és a 70-es évek münniches kollégiumi világát!

Még egyszer köszönöm a figyelmet, és íme, a bejátszás!

Yrjö Mulari

A Kajaanin Lukio nyugalmazott igazgatója

Több mint barátság – a finn-magyar testvériskolai kapcsolatokról

Tisztelt Ig.nő! Ünnepelő vendégek!
Kedves Barátaim!

Nekünk a messzi Kajaaniból érkező finneknek nagy öröm és megtisztetés jelen lenni itt Nyíregyházán a Zrínyi Ilona Gimnázium ünnepén.

Én Magyaror.-ról először 10 évesen az iskolában hallottam. Akkor

földrajzórán a tanár arról mesélt, hogy Mo. fővárosa Budapest, és a hatalmas Duna folyó szeli át. Arról az óráról örömem emlékeimben a magyar pusztát és a hozzá tartozó lovakat is.

Mesélt arról is, hogy Budapest olyan város, „ikerváros”, amely a hegyekendombokon elterülő történelmi Budából és a Duna túlpartján fekvő Pestből áll. Két részét sok híd köti össze. Hidak mindig szükségesek, hogy összekössünk valamit, hogy kapcsolatokat teremtsünk. A barátság erős híd: amely sok szállal köt össze embereket, közösségeket, lehetőségeket teremtve a sokoldalú együttműködéshez, közeledéshez.

Európában sok közösség látta, látja szükségességét a „nemzetközi nyitáshoz”, a határokon átívelő baráti kötelékeknek. Finnországban a nemzetközi együttműködések legrégebbi formája a testvérkapcsolati együttműködés. Ez természetes közeget nyújt a közösségeknek, iskoláknak, civil szervezeteknek a közös munkához.

Finnország és Magyarország legrégebbi testvérvárosi egyezményei 1962-ben kötöttek. Manapság 54 finn városnak van testvértelepülése Magyarországon.

Kajaani és Nyíregyháza testvérvárosi kapcsolata 1981-ben kezdődött. Ez alapot teremtett a gimnáziumok közti kapcsolatfelvételhez. Ennek eredményeképp 10 évvel később testvériskolai kapcsolat létesült a Zrínyi Ilona Gimnázium és az akkori Vuohengin Lukio, a mostani Kajaanin Lukio között.

Számunkra valóban nagy jelentősége van annak, hogy immár 21 éve van testvériskolánk itt, Magyarországon, és hogy ez az iskola éppen ez az iskola. Ezért köszönet illeti Pintér Miklóst, a gimnázium előző igazgatóját, akinek érdeme, hogy kezdetét vette és fejlődésnek indult a testvériskolai kapcsolatunk. Ami több mint barátság.

Minden testvéri (baráti) kapcsolat, együttműködés lényegi elemei azonosak: barátság, közös munka, ismeret- és tapasztalatcsere a népek, nemzetek és kultúrák között. Együttműködések számos jó példáját találjuk az élet különböző területein (gondolhatunk pl. az iskolákra, egyházakra, civil szervezetekre vagy a kulturális szektorra).

Lényeges minden együttműködésben, hogy belőlünk, mindannyiunkból, az egyénből és környezetéből épül. Ez adja a sokoldalúságát, rugalmasságát és jövőjét.

Egy kapcsolat (együttműködés) sokféle hasznot hoz minden résztvevőnek. Az egyesített Európában lehetőség van arra, hogy a távoli részeken élők véleményét cseréljenek, eltérő nézőpontokat megértsenek, bármilyen közös témáról legyen is szó. Ennek példaként említhető az a Comenius-projekt, amelyben 5 európai ország iskolája vett részt. A finn és magyar iskolák tanárain és diákjain kívül Angliából, Franciaországból és Hollandiából is voltak résztvevői. Amikor a projekt tanácskozásait tartottuk, felváltva ez előbb említett országokban, a jelenlévők valóban a gyakorlatban tapasztalták meg, mit jelent az európai együttműködés. Ez és eredményei többet jelentettek mint barátság.

Vannak példáink arra, hogy ezek a projektek mind a diákok, mind a tanárok későbbi nemzetközi tevékenységeikben való részvételéhez teremtettek alapot.

Egy jó kapcsolatban (együttműködésben) a társak nemcsak egy projektre, hanem hosszú távra elköteleződnek. Cél kell, hogy legyen, hogy az átmeneti nehézségek ellenére a kapcsolat fennmaradjon.

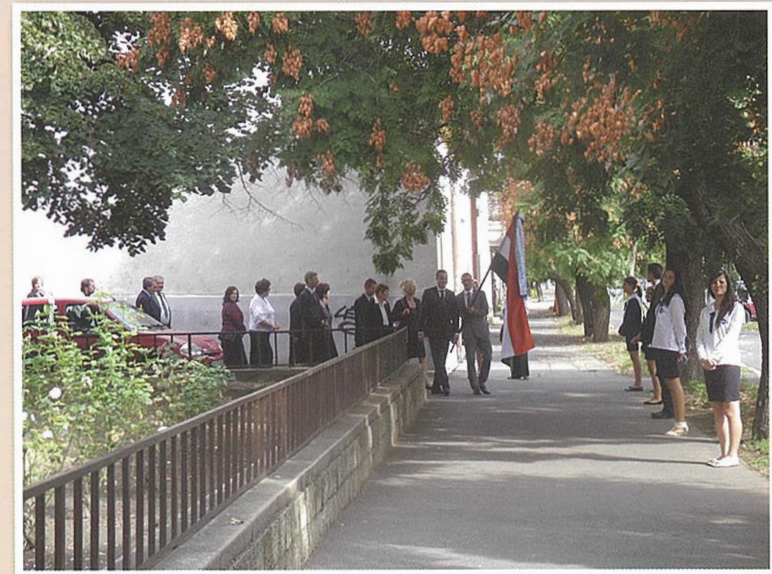
Egy hosszú kapcsolat sem működik pusztán önmagától. A hosszú távra kötött együttműködések is igénylik az időközbeni értékeléseket, az irányvonalak mérlegelését, annak megerősítését, hogy előre haladó és mindkét fél szükségleteinek megfelelő az együttműködés. A mi barátságunk birtokában merem mondani, hogy a Zrínyi és a Kajaanin Lukio testvériskolai kapcsolatát is tovább erősíthetik, mélyíthetik a közös értékelések.

Fekvését tekintve Kajaanin Finnországban és Nyíregyháza Magyarországon sok hasonlóságot mutat. Ezért értjük annak a munkának a jelentőségét, amellyel a fiatalok lehetőséget kapnak. Egy testvériskolai kapcsolat lehetőségekhez juttatja a fiatalokat, találkoznak más országok fiataljaival, ezáltal önbizalmuk erősödik. Egy ilyen együttműködés mindnyájunkat segít abban, hogy megértsük, mit jelent az európaiság ebben a mai világban, segít gondolkodni a jövőnkön a globalizálódó Európában és világban. Ez több mint barátság. Ezen az úton helyes irányba haladunk, ha nyitott szemmel nézzük környezetünket – és ezt barátaink közt megtehetjük.

Innen Magyarországról nézve Finnország és főleg Kajaanin nagyon távolinak tűnnek. Mégis nekem minden alkalommal, amikor ide érkezem, az út egyre rövidebb és rövidebb lesz. Ez a ti, a barátaim érdeme. Bevallhatom, hogy együttműködésünk, közös munkáink (pl.a finn iskolarendszer tanulmányozását célzó tanulmányút szervezése) örömteli feladatok számomra. Hangsúlyozom, több mint barátság.

Kajaanin nevében kívánok a 95 éves ünneplő iskolának, tantestületének, minden dolgozójának munkájához boldogságot, szerencsét, sikert! Különösképp kívánom Huszárné Kádár Ibolya igényes vezetői munkájához a boldogságot, szerencsét és sikert!

Az ünnepi közgyűlést az öregdiákok közös ballagása követte. A korábbi nemzedékek képviselőjeként az iskola zászlajára szalagot kötött Kövér Józsefné, Irénke néni, aki 31 éven át volt az intézmény igazgatóhelyettese.

Az elhunyt diáktársak és tanárok emlékére a tantestület legidősebb tagja, Pocsai Péter tanár úr emlékfát ültetett.

Bolgár Judit, iskolánk egykori diákja 1963-ban készítette el névadónk szobrát. 2012-ben emlékeztünk a művésznő halálának 30 éves évfordulójára. Hálánkat kifejezve koszorút helyeztünk el a szobor talapzatához.

Ünnepélyes zászlóátadás a zrinyis nemzedékek között

A zászlót átadja:

A tudományos élet képviselőjeként dr. Révay Valéria, a Pannon Egyetem tanszékvezető egyetemi docense

A művészeti élet képviselőjeként Székelyi Edit, a Művészeti Szakközépiskola művésztanára

A közélet képviselőjeként dr. Teschmayer Gábor, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal főigazgatója

A sport képviselőjeként Bartha István, a Magyar Köztársaság Jó tanuló-jó sportolója, az Ifjúsági Kézilabda Európa Bajnokság győztes csapattagja, ötvenhétszeres utánpótlás válogatott sportoló.

Az iskola jelenlegi diákjainak képviseletében a zászlót átveszi:

a tudományos élet képviseletében Madarász Viktor 13.C osztályos tanuló

a művészet képviselőjeként Szoboszlai Pál 13.B osztályos tanuló

a közélet képviselőjeként Bujdosó Nóra 12.D osztályos tanuló

a sport képviseletében Petrik Viktória 13.e osztályos tanuló

ISKOLATÖRTÉNETI KIÁLLÍTÁS A ZRÍNYIBEN

„Nem a jövő tartogatja a legnagyobb meglepetéseket, hanem a múlt, amit egész életünkben nem győziünk felidézni.”

Gabriela Adamesteanu

Egyik jogelődünket, Nyíregyháza első leánygimnáziumát 1917-ben alapította Geduly Henrik, nyíregyházi evangélikus püspök. A tanítás 1917. szeptember 15-én kezdődött, így 2012 őszén már a 95. tanév vette kezdetét az intézményünkben. Ennek emlékére és tiszteletére (több más rendezvény-nyel, előadással együtt) egy időszaki iskolatörténeti kiállítást is megtekintettek a ZIG egykori és jelenlegi tanulói, tanárai valamint a hozzánk látogató kedves érdeklődők.

A kiállítás legrégebbi darabja egy, az iskola alapozásakor földből előkerülő őskori agyagedény volt, a legújabb tárgyi emlékek pedig az 1970-es évekbe röpitették vissza a nosztalgiazó szemlélődőket. Az egyenruhák, sportszerek és az iskolai szemléltető eszközök „evolúciója” sokak figyelmét megragadta, de az üveglap mögött helyet kapott írott dokumentumok böngészése is okozhatott néhány kellemes percet a figyelmes nézelődőknek (gondolok itt például a régi házirend iskolán kívüli viselkedést előíró pontjaira).

Az iskolai élet alapvető kelléktára, bizony, évtizedekkel ezelőtt is közel ugyanolyan volt, mint manapság: az órarend, a kockás és vonalas füzetek, a napló és az ellenőrző 80-90 évvel ezelőtt is elmaradhatatlan kelléke volt a mindennapoknak. A fekete-fehér fényképekről ránk mosolygó fiatalok (sablonos közhellyel élve) ugyanúgy bizakodva tekintettek a jövőbe, mint ahogyan a mai tablófotózások alatt teszik, de ezeket az egyenruhás, mára dédunokáikat nevelgető hölgyeket elnézve azért felmerülhetett bennünk a gondolat, hogy micsoda időket kellett nekik át- illetve megélni az elmúlt jó pár évtizedben...

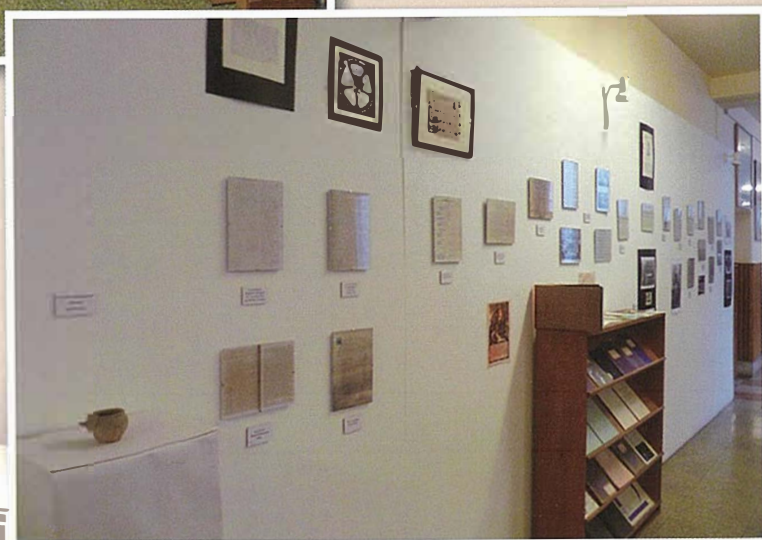
Világháborúk, forradalmak, katasztrófák, reformok tarkították a századdal szinte egyidős gimnázium életét, de az oktató és nevelő munka kisebb-nagyobb kislásokkal, szünetekkel töretlenül zajlott, nem egyszer családok több generáción át nálunk megalapozott műveltségét biztosítva az ódon falak között.

A 95. születésnapunk emlékére összeválogatott kis kiállítás tanúságként szolgál arra, hogy amiként ezek az ódon falak szó szerint bombabiztos

menedéket nyújtottak egykor a nyíregyháziaknak, úgy a Zrínyit is az tette kiemelkedővé, az biztosította hírnevét az elmúlt korszakban országosan is, hogy az itt tanuló diákok számára a kezdetektől bombabiztos tudást, gondos művészi, bölcsész- és természettudományos képzést nyújtott, felvértelve őket a későbbi, „felnőtt” életben rájuk váró nehézségekkel szemben. Bízom benne, hogy amikor (a ránk jellemző gondossággal és szeretettel) majd a mi leszármazottaink válogatják a következő kilenc évtized lepergése után a múlt emlékeit, a cédék, interaktív könyvek és számítógépek közé becsempésznek még egy-két foszladozó, nevetségesen homályos és pixeles, régi álló- és mozgóképet a mostani kiállításból és kiállításról. Csak úgy, nosztalgiából... És közben felidézik majd Petőcz András szavait: „Most minden, mint ott, / egészen, miként akkor, / és mégis másképp.”

Sipos László

ZRÍNYIS AKADÉMIA

A jubileumi év rendezvénysorozatának részét képezte a Zrínyis Akadémia felelevenítése. Már korábbi évfordulóinkra is rendszeresen visszahívtuk egykori diákjainkat, akik a tudományos élet, a közélet vagy épp a gazdaság fontos szereplői. Példájuk ékes bizonyítéka annak, hogy egy iskola szellemisége, kisugárzása nemcsak az egyéni életutakat befolyásolja, hanem akár a város, a régió boldogulását is elősegíti. A tanév folyamán elhangzott előadások népszerűsítették a diákok számára a tudományos pályát, segítették pályaválasztásukat.

Dr. Barta Zoltán: Egyedi változatosság és szociális evolúció

Dr. Barta Zoltán iskolánk tanulója volt, ezután tanulmányait a Debreceni Egyetemen illetve az Eötvös Loránd Tudományegyetemen végezte. A biológiai tudományok doktora, PhD fokozatot is szerzett. Ma a Debreceni Egyetem biológia professzora.

Kutatási területei a viselkedésokológia, optimális éves viselkedés, a szociális viselkedés és az állati személyiség evolúciója.

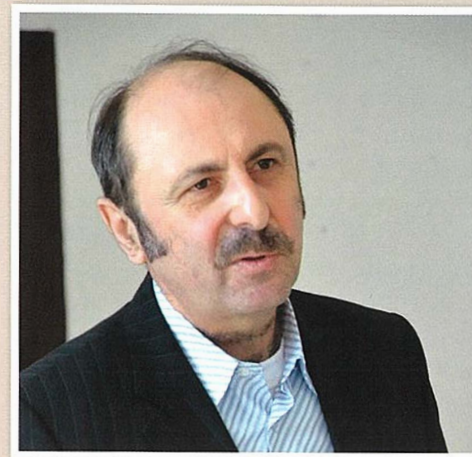
Dr. Szép Tibor: Madarak monitorozása, globális problémák megoldása

A Magyary Zoltán posztdoktori ösztöndíjjal is rendelkező Dr. Szép Tibor a 2012/13-as évben tartott prezentációt és egyben lelkesítő előadást iskolánkban szakterületéről, a madarak monitorozásáról. Gyermekkorra nyara-
it gyakran töltötte szülei hétvégi szállásán, Császárszálláson. Már ekkor lenyűgözte őt a madarak és a nyírségi tájak felfedezése. Középiskolás korában bekapcsolódott a Legány Bandi bácsi vezette tiszavasvári madarász közösség révén a Magyar Madártani Egyesület (MME) munkájába, ahol a madarak gyűrzésével, a megfigyelésével megszerezhető ismeretek, vizsgálatok, természetvédelemi munkák, táborok és baráti közösségek nagy hatással voltak további érdeklődésére és mindennapjaira. 1986-ban végzett a Kossuth Lajos Tudományegyetemen biológusként. Az MME egy pályázatot nyert 1987-ben a madárgyűrzési adatok számítógépes adatbankjának kialakítására. Ekkor jelentek meg az első komolyabb teljesítményű pc-k hazánkban, és arra a lehetőségre nyílt módja, hogy e feladatot ellássa, és ugyanakkor számos madarakkal kapcsolatos kutatást indíthasson és végezhesen.

1994-ben lehetőséget kapott arra, hogy a főiskolán folytathassa kutatásait, és így immáron több fiatal hallgató is be tudott kapcsolódni munkásságába.

Dr. Pethő József: Krúdy világa

Dr. Pethő József a Zrínyi Ilona Gimnáziumban végezte középiskolai tanulmányait, majd a Bessenyei György Tanárképző Főiskolán diplomázott magyar-történelem szakon. Egyetemi tanulmányait a Kossuth Lajos Tudományegyetemen folytatta magyar nyelv és irodalom szakon. Rövid ideig általános iskolában tanított, majd visszatért a Zrínyi Ilona Gimnáziumba, egykori alma materébe mint tanár. Érdeklődése a tudományos pálya felé fordította, ezért a Nyíregyházi Főiskolára

ment tanítani, ahol jelenleg a Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet igazgatója. 2003-ban PhD fokozatot szerzett nyelvtudományból, 2012-ben habilitált doktori címet kapott. Kutatási területe: stilsztika, szövegtan, retorika és az anyanyelvi nevelés módszertana. A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja és a Magyar Nyelvtudományi Társaság tagja.

**Dr. Frisnyák Zsuzsa: Csak a jövő biztos - a múlt állandóan változik.
A történelemről másképpen**

Dr. Frisnyák Zsuzsa középiskolai tanulmányait a Zrínyi Ilona Gimnáziumban végezte, majd az Eötvös Loránd Tudományegyetemen szerzett diplomát történelem-új- és legújabb kori muzeológia szakon 1983-ban. 1983-tól 1995-ig a Közlekedési Múzeum muzeológusaként dolgozott, majd a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi

Intézetének tudományos főmunkatársa lett, ahol most is dolgozik. 1985-ben egyetemi doktori címet, 2007-ben PhD fokozatot szerzett *Áruforgalom, áruszállítás és a magyarországi vasutak. Vasút-ember-tér kapcsolatok (1895)* című dolgozatával. Kutatási területe a közlekedés története Magyarországon a 19–20. században.

Dr. Takács Tibor: Nyíregyháza az állambiztonság szemével

Dr. Takács Tibor középiskolai tanulmányait 1988–1992 között a Zrínyi Ilona Gimnáziumban végezte. Diplomáját a Kossuth Lajos Tudományegyetemen szerezte történelem szakon. 1997–2000 között posztgraduális doktori képzésben vett részt, majd 2005-ben PhD fokozatot szerzett. 2007-től az Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltárában dolgozik mint tudományos kutató. Kutatási területe: a 20. századi magyar társadalom- és várostörténet; az emlékezet szerepe a történelmi megismerésben és a történetírásban; az 1956 utáni megtorlás és a politikai rendőrség. 2009-től 2011-ig az MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíjában részesült, 2008-tól a Magyar Tudományos Akadémia Köztudományi Osztályának tagja.

Kézy Béla

1992-ben végzett közgazdászként a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok szakán. Első munkahelyén külföldi befektetési projektek előkészítésében vett részt, majd a PRIMOM-Lancashire angol-magyar tanácsadó cég munkatársaként térségi fejlesztési projektek előkészítésével foglalkozott.

1994-től kezdődően a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Fejlesztési Ügynökség munkatársaként dolgozott, nevéhez fűződik a megyei fejlesztési stratégia elkészítésének szakmai irányítása és az ügynökség nemzetközi kapcsolatrendszerének kiépítése.

Kézy Béla a MEGAKOM Stratégiai Tanácsadó Iroda, majd az ICG Ex Ante Tanácsadó Iroda alapítójaként közel 15 éve dolgozik fejlesztési szakértőként. Számos térséget és települést segített tanácsadóként fejlesztési stratégiájuk kialakításában és konkrét fejlesztési projektek megvalósításában. Speciális szakterülete a fenntartható városfejlesztés, a modern közszféra menedzsment, valamint a közösségi média eszközeire alapozott városi kommunikáció.

Kreatív gondolkodóként folyamatosan innovatív megoldásokat keres a fejlesztési kihívásokra. Szabadidejében szívesen foglalkozik prezentációs technikák tanulmányozásával, fejlesztésével, megszállottan követi a technológiai híreket. Szívesen sportol, lelkes kettlebell és TRX használó. Feleségével, fiúgyermekével és kutyájával Nyíregyházán él.

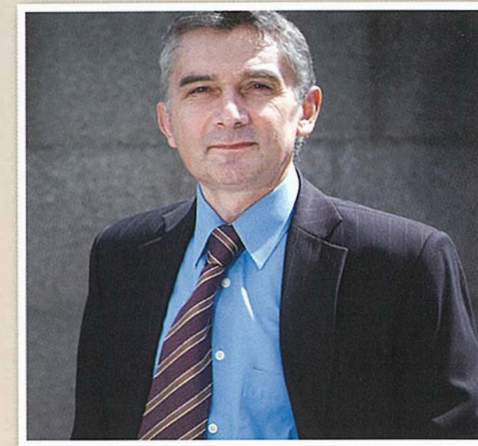
Róka László

1990-ben elvégezte a Szegedi Egyetem pedagógiatudomány szakát, majd 1993-ban a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem marketing szakát.

Több évig tanított a Nyíregyházi Főiskola, Nemzetközi Kapcsolatok és Művelődésszervezés szakokon, majd az 1990-es évektől aktív résztvevője volt az Európai Unió csatlakozás előtti programjainak. Először vállalkozásfejlesztéssel foglalkozott egy non-profit szervezetnél, mint képzési igazgató, majd regionális fejlesztési programok megvalósításába kapcsolódott be az ország elsőként létrejött Megyei Fejlesztési Ügynökség igazgatójaként. Ebben a munkakörben számtalan külföldi és hazai szakmai kapcsolatot alakított ki és több új, innovatív szakmai projekt indítását kezdeményezte és koordinálta. Közel húsz éve dolgozik térség- és településfejlesztési szakértőként.

A MEGAKOM Stratégiai Tanácsadó Iroda és az EX ANTE Tanácsadó Iroda alapító tulajdonosa és a MEGAKOM ügyvezető igazgatója. Vezető tanácsadóként elsősorban az EU által finanszírozott térségi és városfejlesztési projekteken vesz részt. Speciális szakterülete a szociális foglalkoztatási, a határmenti, és a települési infrastruktúra fejlesztési programok szervezése. Jó a szervező és kapcsolatteremtő képessége.

Szabadidejében aktívan sportol - teniszezik, kerékpároznak, vízitúráznak, gyalogtúráznak, télen siel és sífut. Szívégyének tekinti a Tokaji Borvidék fejlesztését. Nyíregyházán él a családjával.

Dr. Gáspári Zoltán:
Dinamikus kulcsok és rezgő záruk,
avagy a fehérjemolekulák belső moz-
gékonyága

Mint azt mindannyian tudjátok, az elmúlt tanévben ünnepelhettünk iskolánk 95. születésnapját, és ennek alkalmából megrendezésre került egy előadás-sorozat, mely keretében a gimnázium egykori tanulóit hívtuk meg, hogy tartsanak nekünk előadást a saját kutatásaik-

ról, illetve az elért eredményeikről a tudomány bármelyik területéről.

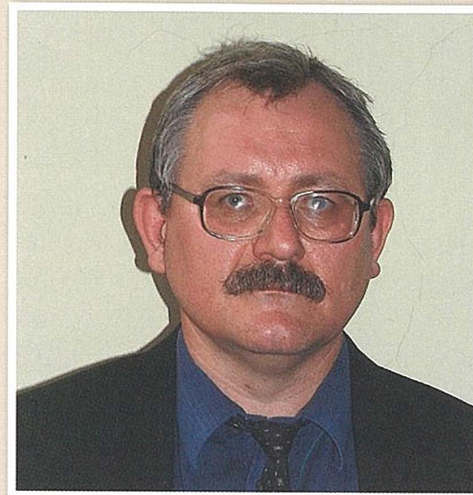
Engem ért az a megtiszteltetés, hogy meghívhattam dr. Gáspári Zoltánt, iskolánk egykori diákját, aki 1990-1994 között tanult ebben a gimnáziumban. Az érettségi megszerzése után az ELTE biológus szakán, majd vegyész szakon végzett. 2004-ben a PhD fokozat megszerzésével büszkélkedhetett. 2004-től tanársegéd, majd adjunktus az ELTE kémiai intézetében. 2011-ben kezdte meg munkásságát docensként a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen. A kutatási területei szerteágazóak, bioinformatikában a genomokkal és fehérjeszerkezetekkel foglalkozik, valamint fehérjeszerkezet-kutatással nMR spektroszkópia segítségével.

Az előadásban rengeteg információ elhangzott, és szerencsére ezt mind úgy, hogy a laikusok, és még a tudomány küszöbén álló diákok is teljességgel megértsék, és felkeltse figyelmüket e kutatási pálya felé.

A bionika mint a XXI. század tudományága ismét új lehetőségeket nyitott az emberek előtt. Összekapcsolta a számítástechnikát és az eddig ismert kutatási eszközöket, és így ismét nagyobb eredményeket érhetünk el a molekuláris biológiában és szerkezeti bioinformatikában. Alappillérei az elektromágnesesség, a fotonika, az elektronika és számítástechnika egyes része, és a kvantitatív neurobiológia.

Az előadás nagyon sok információt és rengeteg használható diát tartalmazott, remélem azok a diákok, akik részt vettek rajta, nem bánták meg, és az elkövetkezőkben is fognak csatlakozni ilyen eseménysorozatokhoz. Ezúton szeretném - megkésve bár -, de tolmácsolni még egyszer dr. Gáspári Zoltán köszönetét, hogy meghívtuk az előadássorozatra a 95. évforduló alkalmából, és átadni köszönetét Huszárné Kádár Ibolya igazgatónőnek és Garai Miklós tanár úrnak is.

(Katona Tamás 13.C osztályos tanuló)

Dr. Lakatos János:
Kémiai anyagvizsgáló módszereink
fejlődése

A Zrínyi Ilona Gimnázium 95. évfordulójának alkalmából megrendezett Zrínyis Akadémia sorozat alkalmából iskolánk vendége volt egykori diákja, Dr. Lakatos János. 1974-ben érettségizett a gimnáziumban, majd a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen szerzett vegyész diplomát. Ezt követően húsz éven keresztül kutatóként dolgozott Miskolcon az MTA Olaj-

bányászati Kutató Laboratóriumában illetve annak utódintézményeiben. 2000-től a Miskolci Egyetem Kémiai Intézetének az oktatója, 2011-től az igazgatója. Eddigi pályafutása alatt szakmai céllal mintegy három évet töltött külföldön: skóciai, lengyel és angol egyetemeken volt vendégkutató. Kandidátusi értekezését 1995-ben atomspektroszkópiái témából írta. Kutatásai ezt követően a szorpciós jelenségek felé irányultak. A szenek gázszorpciós jelenségeit kutatva próbálta megérteni a szenek nagy metán- és széndioxid- tároló képességét és a bányászat során fellépő gázkitöréseket. Az ásványi szenek, biomasszák fémionmegkötését tanulmányozva a toxikus fémionszennyezés tovaterjedésének megakadályozásában felhasználható természetes gátanyagokat kutatja. Angliai kutatásai során munkatársaival egy nagy hatékonyságú szorbenst fejlesztett ki, a gázok higanytartalmának megkötésére, amire világszabadalmat kaptak. Társszerzője három egyetemi tankönyvnek. Jelenleg az oktatás és a kutatás mellett a geotermikus energia hasznosítását segítő vízkémiai könyv írásán munkálkodik. Ennek függvényében az előadásának témája ezen kutatási területek anyagvizsgáló módszereiről szólt. Szó volt tömegspektroszkópiáról és különböző mágneses anyagvizsgáló módszerek működéséről is, melyek, nem is gondolnánk, de nélkülözhetetlenek a mindennapi életünkhöz. Úgy hiszem, a hallgatóság nagy figyelemmel követte végig az előadást, és reméljük sikerült felkelteni a fiatalság figyelmét, és a természettudományok irányába terelni őket, és ez lenne a valódi célja ezeknek az előadásoknak, amelyek, reméljük, a jövőben is hasonló sikerrel és látogatottsággal folytatódnak.

(Biszkú Péter 13.C osztályos tanuló)

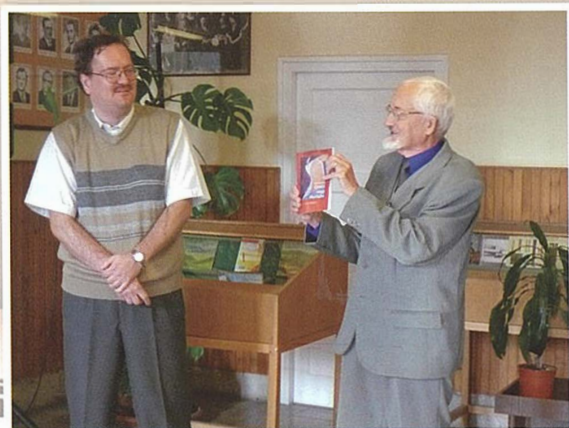

ZRÍNYIS GALÉRIA

A gimnázium pedagógiai programjában fontos szerepet kap a vizuális nevelés, hiszen a diákok információik nagy részét képi formában kapják. Ezt a pedagógiai célt társították a szervezők a 95. jubileumi tanév programsorozatával. A Zrínyis Galéria szervezésében egykori zrínyis diákok alkotásaiból rendeztek kiállítást. Az alkotások jó példával szolgálnak a tanulóknak, egyben tisztelgés is az egykori tanítványok előtt.

Petrusák János kiállítása

Az esemény során festményeit és egyéb munkáit tekinthettük meg az első emelet kiállítói részén. A művek elhelyezésében Papp Ágnes tanárnő és magam is segédkezhettem. A megnyitón többen is szót kaptunk és segíthettünk abban, hogy minél többen felfigyeljenek a kiállítás lényegére. Ezután a diákok nagy figyelemmel nézegették szü-

netekben is az alkotásokat és büszkén gondoltak arra, hogy ezeknek az alkotója ugyanazokban a padokban és termekben ült, ahol ők is, minden nap.

Petrusák János 1984 és 1988 között tanult itt, Makay Lajosné osztályában. Véleménye szerint igazán szeretett e falak közé járni nap mint nap. A művészetek korán

szorgalmasan foglalkozott, miközben építette jövőjét.

Ennek eredményeképpen több műve is megjelent. A Magyar Újságírók Közösségének tagja és több közösségi tevékenységben is kiemelkedően vesz részt, mint például az Alkotók Városmajori Klubja (alapító klubvezető) 2012-től, NYÍRI AFK (Filmes) Egyesület elnöke 2009-től.

Jelenleg a Nyíregyházi Főiskolán dolgozik vezetés-szervezési ismeretek, projektmenedzselés szaktanárként.

Emlékei iskolánkról mindig megmaradnak, és úgy gondol vissza az itt töltött éveire, mint egy ugródeszkára, melyről nagyot ugorva, elérte mindazt, amit az életében célként tűzött ki maga elé.

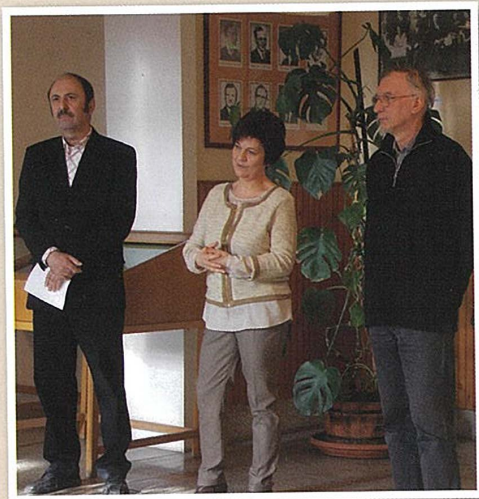
Készítette: Didi Annamária

Nagy Lajos Imre kiállítása

Nagy Lajos Imre szobrászművész 1968-ban érettségizett a Zrínyi Ilona Gimnáziumban. Földrajz, rajz, majd pedagógiai szakos tanári diplomát szerzett. Művészeti rajz, szerkesztő és ábrázoló geometria, valamint művészettörténetből kitüntetéses egyetemi diplomát szerzett a Magyar Képzőművészeti Főiskolán. Doktori fokozatát a Magyar Iparművészeti Egyetemen szerezte. 1982 óta tanított a Nyíregyházi Főiskolán, majd tanszék vezető lett.

A művész tavaly decemberben nyugdíjba ment, de alkotóművészként ma is aktív. Folytatja a kiállításokon való részvételt, de azt mondja, ez a mostani meghívás kiemelkedően fontos az életében, hiszen megtisztelő számára, hogy régi iskolájában állították ki alkotásait. A tárlatot Pethő József irodalomtörténész nyitotta meg, aki szintén a Zrínyi Ilona Gimnázium tanulója volt.

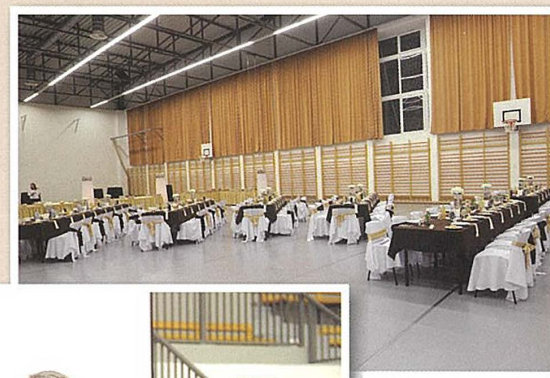

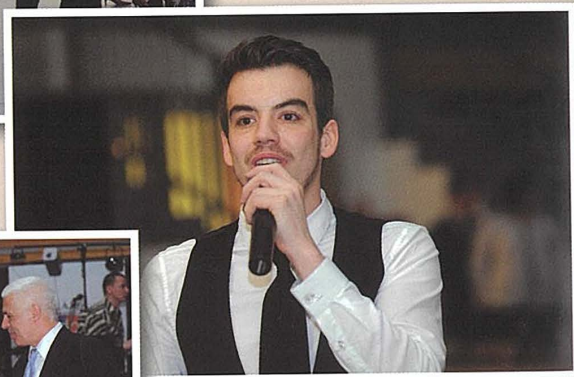
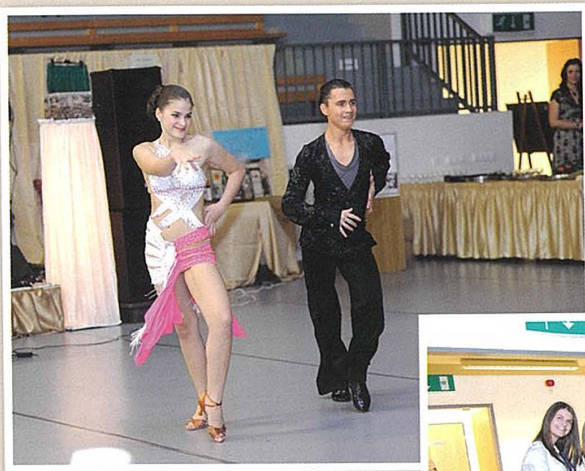
JÓTÉKONYSÁGI BÁL - ZRÍNYI 95

Az jubileumi év jegyében szerveztük meg 2013 februárjában jótékonyági bálunkat Zrínyi 95 néven. A komoly, ünnepélyes megemlékezések (ünnepi közgyűlés, Zrínyis Akadémia előadásai, kiállítások) után nem maradhatott el az önfeledt, felszabadult pillanatok megélése sem.

A 95 éves iskola emlékeit idézte fel a bál elegáns terítése és a folyosói dekoráció is. A 70-es években készült felvételekkel indult a múltidézés, mely a bőséges vacsorával folytatódott. A szórakoztató műsorszámok után az est fénypontjaként nem maradhatott el a születésnap tortája sem, melyet igazgatónk, dr. Kovács Ferenc polgármester úr és dr. Szemán Sándor főjegyző úr vágott fel a vendégeknek.

A bál sztárvendége egykori diákunk, Kádár Szabolcs János volt, aki jelenleg a budapesti Operettszínház musical-színésze. A jó hangulatú estét a jótékonyági árverés és a tombolasorsolás zárta.

MŰVÉSZETI GÁLA 2013

Amikor ismeretségi körömben a nyolcadikos diákok szülei érdeklődnek iskolánkról, a „Miért a Zrínyi?” kérdésnél nemcsak a gimnázium klasszikus jellemzőit szoktam elmondani, hanem azt a kis fűszert is, amiért mást is nyújtunk diákjainknak. Számomra a legkellemesebb hozzávaló a művészeti gála, melyet minden évben Kobzos István igazgatóhelyetttel lelkesen szervezünk.

Gimnáziumunk az elmúlt tanévben ünnepelte 95. tanévét, melyet két rendezvényünk foglalt keretbe. Szeptemberben a jubileumi közgyűléssel nyitottuk meg a tanév ünnepségsorozatát, s az utolsó tanítási napon méltó lezárásként került

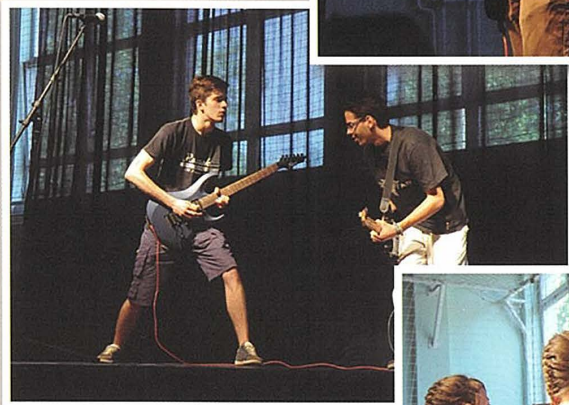
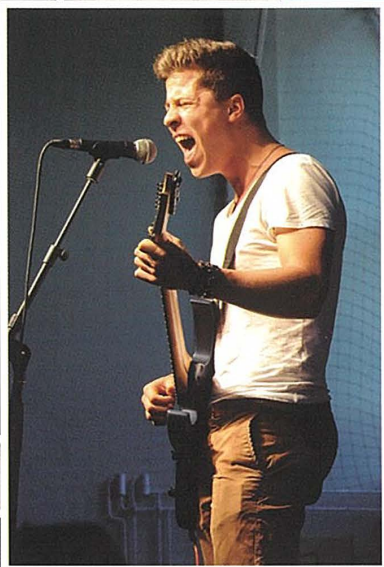
megrendezésre a művészeti gála. Az idén a gála pályázati keretek között valósult meg „Nemzedékről nemzedékre” címmel.

Tavasszal az iskolai „Ki mit Tud?”-on mérettették meg a jelentkezők magukat, tánc, ének, vers/próza, hangszeres zene kategóriákban. A legjobbak érdemelték ki, hogy a nagy elődök nyomdokába lépve álljanak színpadra.

Az előkészületek, próbák lázasan folytak, hiszen nagyszínpadi hang-fény technikával felszerelt pódiumon mutatták be a fellépők tudásuk legjavát.

Minden évben – és ez alól az idei év sem volt kivétel – elnézem, hogy mennyi kiváló diákunk van, akik több száz ember előtt mutatják meg sokoldalúságukat, tehetségüket. Milyen jó gyönyörködni a táncos produkciókban, tombolni a gitárvirtuóz srácok játékára, együtt dúdolni az ismert slágereket. Hiszen lehet zene, tánc, egyáltalán művészet nélkül élni, csak nem érdemes...

Köszönet a gála minden fellépőjének, hogy 2013. június 15-én ilyen szép pillanatokkal örvendeztettek meg minket!

AKIKTŐL BÚCSÚZUNK

Ekler Györgyné

„34 felejthetetlen évet töltöttem a Zrínyi gimnázium falai között. Már diák-ként is szerettem ide járni. Kiváló tanáraink voltak” – így kezdi visszaemlékezését Ibolya néni a zrínyis tanárok emlékkönyvében. Tanárként számos változást megélt a gimnáziumban, legemlékezetesebb a koedukáció bevezetése volt. Tantárgyai iránti elkötelezettsége, tanítványai szeretete éveken át végigkísérte munkáját.

Nyugdíjba vonulása után családja, unokái körében megtalálta a helyét, de saját bevallása szerint „szeptember közeledtén még mindig összeszorul egy kicsit a szívem; az iskolai csengő már nem nekem jelez új tanévkezdetet.” Sajnos az idei csengetést már nem hallhatta meg Ibolya néni. Nyugodjál békében!

Dr. Jaross Kálmánné

Klári néni 1955-ben került a Zrínyi Ilona Gimnázium tantestületébe. Saját bevallása szerint egy „nemszeretem” tárgyat, az oroszot tanította. Mégis sok tanítványával sikerült megszerettetni ezt a nyelvet, s később orosz tanárként visszatértek a Zrínyibe, hogy folytassák Klári néni „mesterségét”. 17 éven át megyei szakfelügyelőként tevékenykedett, és örömmel találkozott megyeszerte volt zrínyis diákokkal, akik immár kollégaként idézték fel a zrínyis évek emlékeit.

Kimondani is sok, 43 évet tanított, s ebből 30 évet a Zrínyi Ilona Gimnáziumban.

Kedves Klári néni! Isten veled! Nyugodjál békében!

Szitha Mária és Moldván György

Kettős a gyász, és sokszoros a fájdalom, hisz mindketten annak az egyre fogyatkozó nagy generációnak a tagjai, akik áldásos tevékenységükkel márkanévvé tették a Zrínyit. Ketten összesen 72 évet tanítottak iskolánkban! Tanítottak? Embert formáltak, követendő mintát adtak, egész szemé-

lyiségükkel neveltek! Mária néni olyan elbűvölően oktatta a kötelezőként nemszeretem orosz, hogy óráin nemcsak megtanultuk, hanem meg is kedveltük Tolsztoj és Lermontov nyelvét.

Moldván tanár úr belülről fakadó franciás eleganciája, fanyar humora új műveltségi távlatokat nyitott számunkra az akkor még szűkös keleti ég alatt. Pontosságukkal és elkötelezettségükkel szolgálói, mesterségbeli fölényükkel urai voltak a legszebb hivatásnak. Szpasziba Marija Alexandrovna, adieu Monsieur le professeur!

Huszárné Kádár Ibolya igazgató

Balogh Károlyné

Drága Katika!

Hiába kopogtat a katalinos november, gratulálni már nem tudunk. Csak elbúcsúozhatunk, s megköszönhetjük azt a kivételezettséget, hogy életed részei lehettünk.

Ezernyi szállal kötődöttél a Zrínyi Ilona Gimnáziumhoz! Sorsod két pólusa, a család és az iskola szinte egybevegült: diák voltál, majd tanár, később legféltettebb kincseidet, gyermekeidet és unokáidat is ránk bízad. Köszönjük ezt a hűséget, ezt az elköteleződést!

A kávésarokban szívesen meséltél zrínyis diákéveidről. A történetek azonban sosem az ötvenes évek szűkösségéről szóltak, hanem arról a szellemi tágasságról, amit az alma mater akkor is képes volt nyújtani. Tanáraidat mindig példaképként említetted, ugyanakkor emberi esendőségükről nagy-nagy szeretettel és humorral beszéltél. Bárcsak még egyszer hallhatnánk Tőled az egyensapka esetét Szitha Marika nénival!

1981-ben tanárként tértél vissza az ismerős falak közé, hogy negyed századon át beteljesítsd hivatásodat. Nemcsak művelted, hanem élted a tanárságot. Jelenléted hangsúlyos jelenlét volt a tanteremben, a nevelőiben, tanítványaid és kollégáid mindennapjaiban.

1981 és 2006 között a Zrínyi valamennyi stratégiai döntésében ott rejtőzött szakértelmed, módszertani kultúrad.

Bábáskodtál a fakultációk elindításánál, a ma már iskolatörténeti legendaként élő nulladik évfolyam bevezetésénél, s az elsők között láttad meg a nyelvi előkészítő osztályban rejlő páratlan lehetőségeket. Német testvériskolai kapcsolataink kimunkálásával a világra nyitott, európai emberkéket formáltál, nemzetközi szinten is mérhető karriereket indítottál el.

Ugye m'iven tevékeny és jó évek voltak, Katika?

Az oktatás rendszerváltása, az addig soha nem tapasztalt pedagógiai autonómia felszabadította, mozgósította kreatitásodat és alkotói energiáidat. Jutott figyelmed ránk, az akkori pályakezdőkre is. Egy-egy lyukasórai beszélgetés Veled félévnyi szakmódszertannal vetekedett. A sors kegyeltjének tarthatom magam, hiszen a régi nevelőiben melletted ülhettem.

Igazi csapatjátékosként irányítottad a német munkaközösséget is.

Emberismereted és empátiád hány megfeneklett vitánkat lendítette tovább, s vezetett el a bölcs megoldásig!

Nyugdíjasként sem maradtál el tőlünk, kívülről figyelve a zrínyis életet jobban láthattad erényeinket és persze hibáinkat is. Józszándékú tanácsaiddal sokat segítettél! Utoljára 2012 júniusában, pedagógusnapon jártál a Zrínyiben, s láthatóan komoly fájdalmaid ellenére mosolyogva hallgattad év végi beszámolóinkat. Hiába, no: Nagy titok tudója voltál!

Tisztelt Emlékezve Búcsúzó!

Egy életútban minden adat pusztá felsorolás, az eredmények pedig leltárrá silányulnak, ha nem próbáljuk mögöttük megfejteni az egyéniség mindenséggel érintkező misztériumát.

Balogh Károlyné, Katika elemi titkok letéteményeseként tartózkodott e földi létben: nemcsak a magyar nyelv és a német rejtelseit ismerte, hanem azt is, hogy nagy küzdelmek árán miként és miért érdemes szenvedélyesen szeretni az életet.

Gyönyörű volt arcban és lélekben. Kifogástalan eleganciája lénye belső rendezettségét tükrözte.

Jó volt! - biztatta összetéveszthetetlen mosolyával a germanizmusok közt botladozó gyermekeket.

Határtalanul és okosan szerette a gyermekeket, ezért tudott egyszerre szigorú lenni és anyáskodva gyámolító.

Tanulhatatlan arányérzékkel intézte az élet dolgait: akár egy jó receptről, háztartási praktikákról, akár súlyos emberi drámákról legyen szó.

Olyan harmonikus karakter volt, aki nemcsak feltétlen tiszteletet, hanem őszinte szeretet is gerjesztett az életre szóló társban, gyermekben, diákban és jó barátban.

Pedagógus, anya, feleség: valamennyi vállalás és szerep másokon keresztül nőtt, gazdagodott és lelt kibontakozást közöttünk töltött évei során.

Tisztelt gyászoló!

Hajtsunk most fejet ez igaz és teljes asszonyi sors előtt!

„Csak a búcsú pillanatában áll helyre az aranyegyensúly”- írja Pilinszky János Titok című versében.

Most búcsúzunk.

A főhajtás azonban ne csak az emlékeknek, hanem az életnek szóljon. Katika szép ívű pályája szolgáljon inspirációként mindannyiunk számára!

Jövőt igenlő, napsugaras személyisége bennünk éljen tovább!

Huszárné Kádár Ibolya igazgató

Kövér Józsefné, Irénke néni emlékére

Újabb gyász nehezedik ránk, életének 79. évében elhunyt Kövér Józsefné, a Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium nyugalmazott igazgatóhelyettese.

Pályája a hűség beteljesülése volt: 1958-tól 1995-ig dolgozott egykori iskolájában. Előbb kollégiumi nevelőtanárként tért vissza, majd 1962-ben matematika-fizika szakos tanári kinevezést kapott. Szinte jelképes, hogy a Széchenyi utcai épület átadásával egyszerre indult szakmai kiteljesedése. Nemcsak az elültetett 1000 tő rózsa, hanem az iskola évtizedeken átívelő, valamennyi pedagógiai döntése őrzi keze nyomát. Helyettesként három igazgatót szolgált odaadással és nagy-nagy szakértelemmel. Mert a helyettes munkája valóban SZOLGÁLAT: láthatatlan, mégis nélkülözhetetlen alapzata egy intézmény és egy közösség harmonikus működésének. A tanítás iránti alázattal és a csak rá jellemző precizitással irányította az adminisztrációt, szervezte az érettségit, s közben észrevétlenül kinevelt egy új vezetői generációt.

Mindannyian Tőle tanultunk!

Az utolsó egy-két évet leszámítva Irénke néni semmit nem változott: áttetsző, törekeny alakja, csöndes mosolya mögött megbúvó határozottsága az állandóságot és a biztonságot jelentette számunkra. Köszönjük!

*Huszárné Kádár Ibohya
igazgató*

A **2000.** év újabb mérföldkő a gimnázium történetében: alapításakor csatlakozott az Arany János Tehetséggondozó Programhoz, mely egyszerre tűzte ki célként a családi-szociális hátrányok kompenzációját, s a sokirányú tehetség felkarolását. **2004**-től indult be az „innováció innovációja”. A Köznevelési törvény alapján nyelvi előkészítő osztály szerveződött, leváltva a hagyományos tagozati formát. Az AJTP program felfutása szükségessé tette a kollégiumi férőhelyek számának bővítését, ezt szolgálta az Európai Unió támogatással **2008**-ban felépült új épületegyüttesünk, mely a Tiszavasvári úton található. **2011**-ben az első között nyertük el az akkreditált kiváló tehetségpont elismerést. Folyamatos és intenzív pályázati tevékenységünkkel gyarapítjuk szakmai lehetőségeinket és tárgyi feltételeinket. Az iskola alapításának 95. évfordulóját a **2012/2013**-as tanévben gazdag rendezvénysorozattal ünnepeltük: ennek az alkalomnak és a mögöttünk álló közel egy évszázadnak állít emléket ez a kiadvány.

